Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 247 (5088)
ДЕКАБРИИН
14
ВТОРНИК
1948 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

Залуу хүдэлмэришэдые бэлэдхэлгэдэ—онсо анхарал

1940 оной октябрьда нүхэр Сталинай дурадхалаар байгуулагдаһан түрэнэй ажалай резервнүүдэй системын һургуулинууд болбол хүдэлмэришэн ангиин зэргые саг үргэлжэ үргэдхэжэ байха газар болоно. Тэдэ һургуулинууд ажаүйлэдбэридэ, транспортда болон барилгануудта мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдэй шэнэ кадрнуудые бэлэдхэжэ үгэдэг байна.

1946—1950 онуудта 4,5 миллион залуу хүдэлмэришэдые ажалай резервнүүдэй системын һургуулинуудта бэлэдхэжэ гаргаха гэжэ дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэб тухай Хуули хараалһан байна.

Парти ба правительствын энэ директивые бэелүүлхэ талаар манай Бурят-Монголой республика бага бэшэ хүдэлмэри хээ. Республикын ажаүйлэдбэриин, транспортын ба далхеэ-холбооной предприятинууд болон барилгын газарнууд һүүлэй хэдэхэн жэл соо ажалай резервнүүдэй һургуулинуудһаа элдэб мэргэжэлэй арбан мянга гаран хүдэлмэришэдые абаһан байна.

Мүнөө эдэ залуу хүдэлмэришэд дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө бүгэдэ-арадай тэмсэлэй түрүү зэргэшүүдтэ ябанад. Теэд түрүү зэргэдэ ябаха ёһотойшье байна. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр ремесленнэ ба түмэрзамай училищинуудта болон ФЗО һургуулинуудта практическа мэргэжэл олохоһоо гадна, теоретическэ бэлэдхэл абадаг, политическэ ба физическэ талаараа хатуужадаг байха юм.

Большевистскэ парти, советскэ правительство ажалай резервнүүдэй системын һургуулинуудые халуун анхаралаар хүреэлэнхэй. Тус һургуулинуудта абтагшад гүрэнэй зөөреэр һуралсадаг байна. Һайнаар түхеэрэгдэһэн хамтын байранууд, һуралсалай кабинедүүд ба хэрэгсэлнүүд, үйлэдбэриин мастерскойнууд, спортивна залнууд, библиотекэнүүд, улаан булангууд тэдэнэрэй мэдэлдэ бии. Һурагшад ямаршье түлбэригүйгөөр эдеэ-хоол, хубсаһа хунар абадаг ба кино, театр, музей болон бусад культурна газарнуудаар ябадаг байха юм. Иимэ халуун анхарал оролдолгын ашаар үндэр дээдэ мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд хүмүүжүүлэгдэжэ гарадаг байна.

Республика дотор ФЗО һургуулинуудта һурагшадые таталга эхилһээр үнихэн болоһон ба мүнөө болзорынь дүүрэжэ байна. Гэбэшье, һурагшадые элсүүлхэ түсэб оройдоо 52 процент гүйсэдхэгдөөд байна. Иимэ байдалые тэсэшэгүй. Гүрэн түрын удхашанартай энэ хэрэгые таһалдуулха эрхэ хэндэшье үгөөгүй.

ФЗО һургуулинуудта һурагшадые таталгын гүнзэгы удхашанарые ойлгоһон Түнхэнэй, Кударын, Закаменай, Кяхтын аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ партийна ёһоор хандажа, түсэбөө дүүргэһэн байна.

Гэхэ зуура зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгые бэеһээ зайлуулжа, дам саашань хүнүүдтэ даалгаад, мүнөө таһалдалай аюулда оруулаад байна. Иволгын, Зэдын, Хоринин, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагууд ФЗО һургуулинуудта һурагшадые эльгээхэ түсэбөө оройдоо 10—25 процент дүүргэһэн байха юм.

Энэ ушар юун дээрэһээ болоо гээшэб? БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор айлпуйсэткомуудай түрүүлэгшэнэр ФЗО һургуулинуудта таталгые өөһэдөө сахэ хүтэлбэрилхэ байһанаа мартаһан ябадалаар тайлбарилагдаха байна. Тиихэдэ өөрынгөө хамарһаа холо харадаггүй зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр хүнүүдые үгэхэһөө арсадаг лү, али үгэбэшье, бэе муутай залуушуулые үгэдэг байха юм. Тэдэнэрынь Улан-Удэ город ерээд гологдожо, гэдэргээ бусаха баатай боложо, хайран сагаа гээдэг, гүрэнэй зөөри хоглол дэмы гаргашалдаг байха юм.

Залуушуулай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулга мартагданхай гэжэ сахэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэриие зарим нютагуудта байгуулагдаһан таталгын комиссинье, партийна ба комсомольско организацинуудшье ябуулнагүй. Илангаяа комсомольско организацинууд залуушуулые шэлэн абаха ябадалда гол үүргэ эзэлхэ ёһотой байгаа, гэбэшье, ВЛКСМ-эй Хойто-Байгалай, Зэдын ба бусад айкомууд ФЗО һургуулинуудта таталта үнгэргэхэ талаар юушье хээгүй байшоо.

Ажалай резервнүүдэй Управлени тухай онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тус Управлени болбол аймагуудта түлөөлэгшэдые гаргаха, һургуулинуудта ерэгшэдые бүридхэлдэ абаха ябадалаар хүдэлмэреэ хизаарлана. Тэдэ түлөөлэгшэдынь хүдөө нютагуудта ошоод байхадаа ямаршье агитаци ба ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаггүй, харин нютагай организацинуудта гомодоһон телеграммануудые эльгээлгээр бүхы ажал-ябуулгаа хизаарлана.

Хэрбээ ажалай резервнүүдэй Управлени ФЗО һургуулинуудта һуража байгшадые хүдөө нютагуудта гаргажа, тэдэнээр дамжуулан ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулаа һаань, тэдэнэрэй өөһэдынгөө һуралсал ба ажабайдал тухай хөөрэжэ үгөө һаань ямар ехэ ашагтай байха байгаа гээшэб! Тиимэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулбалынь, һайн дураараа тус һургуулинуудта орохые хүсэгшэд тон олон байха һэн. Залуушуул болбол ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэдэй мэргэжэл олохые хүсэжэ байна. Ушар иимэһээ энэ хүсэлөө бэелүүлхэ үргэн харгыдань тэдэнэрые оруулха хэрэгтэй.

Аймагуудай партийна, советскэ ба комсомольско организацинууд ФЗО-до эльгээхэ ёһотой хүнүүдэй ойрын хоёр—гурбан үдэрэй туршада эльгээхэ уялгатай.

Манай хүдэлмэришэдэй зэргэшүүд хадаа мэргэжэлтэй, ушар ёһо мэдэхэ, коммунистическэ общественна эдэбхитэй байгуулагшадаар улам улам үргэдхэжэ байха ёһотой. Ушар иимэһээ һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зорилго хадаа һурагшадые дүүрэн хэмжээгээр абажа, саг болзор соонь занятияа эхилхэ ба һуралсал-хүмүүжүүлгын хэрэгые үндэр шанартайгаар табиха ябадал болоно.

Арадай сүүдүүдые һунгалгада бэлэдхэл

Алма-Ата. Арадай сүүдүүдые һунгалгада бэлэдхэл Казахстанда үргэнөөр дэлгэрбэ. Колхозууд, предприятинууд дээгүүр, мал адуулагшадай дунда 120 мянгаһаа дээшэ агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр һунгуули тухай дүрим ойлгуулдаг, Сталинска Конституци ба Казахска ССР-эй Конституци тухай хөөрэлдөөнүүдые хэдэг байха юм.

Нютагай Соведүүд округуудай хилэнүүдые тодорхойлхо, һунгагшадай списогүүдые зохеохо хүдэлмэри ябуулна.

Улан-Удэ. Республикын городууд ба аймагуудта арадай сүүдүүдые һунгалгада бэлэдхэл үргэнөөр ябуулагдана.

Һунгуулиин литература холын аймагуудта самолёдоор абаашагдаа. Малшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые хэхын тулада агитаторнууд холын байрануудта зорижо, санаар мордо[illegible]

Курск. Область соо арадай 90 шүүгшэнэр ба арадай 6 мянгаһаа дээшэ заседательнууд һунгагдахаар хараалагдана. Городууд ба тосхонуудта һунгуулиин бэлэдхэл мүнөө үргэнөөр ябуулагдана.

Райсоведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд тоолон бүридхэхэ комиссинуудай составые баталжа, өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые томилһон байна. Область соо һунгуулиин 2025 пунктнууд байгуулагдаа. Тэдэ пунктнуудта һаруул ехэ, һайнаар түхеэрэгдэһэн байранууд үгтөө.

Һунгуулида бэлэдхэл ажалшадай политическэ ехэ эдэбхиин оршон байдалда үнгэржэ байна.

Сталинград. 1949 оной январиин 16-да арадай сүүдые һунгалгада бэлэдхэл областиин городууд ба тосхонуудта үдэр бүри үргэдэнэ. Һунгуулиин округууд байгуулагдаа. Хэдэ хэдэн газарнуудта һунгагшадай списогүүдые зохеоһон, һунгуулиин пунктнуудай тоо тодорхойлогдоһон байна.

Һунгуулида зорюулагдан, хэдэн хэдэн районуудта колхозникууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хамтын суглаанууд болоо. (ТАСС).

Чехословацка Республикын Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ В. М. Молотов уулзалга хэбэ

Декабриин 10-да СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Чехословацка Республикын Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ зорюулжа уулзалга хэбэ.

Уулзалган дээрэ Чехословацка Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ г-н А. Запотоцкий, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н В. Клементис, Финансын Министр г-н Я. Доланский, Ажаүйлэдбэриин Министр г-н А. Климент ба бусад хуулита нүүрнүүд, тэрэшэлэн СССР-тэ байгаа Чехословацка Посольствын гэшүүд. Посол г-н В. Лаштовичка ба Москвада байдаг посольствонууд ба миссинүүдэй толгойлогшонор байба.

Тэрэшэлэн Монголой Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н С. Лубсан, Румынска Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н Вырладяну, Норвежскэ Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н Н. Хенсвальд, Финляндска Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н У. Такки, Итальянска Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н У. Ла Мальфа, Польско Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н Л. Грофельд, Корейн Арадай-Демократическа Республикын Худалдаа-Наймаанай делегациие толгойлогшо г-н Ли Дю Ен ба бусад мүн лэ уулзалган дээрэ байлсаба.

Советскэ талаһаа —СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшонор А. И. Микоян, К. Е. Ворошилов, В. А. Малышев, СССР-эй Министрнүүд С. В. Кафтанов, Б. П. Бещев, С. А. Акопов, И. Г. Большаков, Н. Е. Чесноков, Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. Ф. Горкин, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшонор В. А. Зорин, А. А. Громыко, Ф. Т. Гусев, СССР-эй Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министрын Орлогшонор М. А. Меньшиков, П. Н. Кумыкин, И. Ф. Семичастнов ба М. Р. Кузьмин, СССР-эй Финансын Министрын Орлогшо П. Д. Злобин, СССР-эй Посолнууд М. А. Силин, А. Ф. Федоров ба Т. Ф. Штыков, ВЦСПС-эй секретарь М. П. Тарасов, ВОКС-ын Правлениин Түрүүлэгшэ А. И. Денисов, генералнууд, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын, СССР-эй Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министерствын, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, уран зохеолшод, уран зураашад, артистнууд, советскэ ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд уулзалган дээрэ байба.

Уулзалган хадаа халуун, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө. (ТАСС).

Советско-финляндска хилын ёһо гурим тухай договор баталалга

Советско-финляндска хилын ёһо гурим тухай 1948 оной декабриин 9-эй үдэр Москвада ССР Союзай Правительствын ба Финляндска Республикын Правительствын хоорондо баталагдаһан договорто гар табигдаба.

Советскэ талаһаа — И. В. Маевский (СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство) ба полковник М. В. Петрункин. Финляндска талаһаа — Бонсдоф Илмари ба Сомерто К. гэгшэд договорто гар табяа.

Монголой Худалдаа-Наймаанай делегаци Москва ерэбэ

Декабриин 10-да Монголой Худалдаа-Наймаанай делегаци Премьер-Министрын Орлогшо Лубсанаар толгойлогдон, Москва ерэбэ.

Энэ делегациие СССР-эй Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Министрын Орлогшо В. Н. Мигунов, СССР-эй Гадаадын Худалдаа-Наймаанай Дурнадын Управлениин Начальник М. И. Сладковский, СССР-һээ МНР-тэ байгаа Худалдаа-Наймаанай Түлөөлэгшэ А. А. Трусов, СССР-эй Гадаадын худалдаа-наймаанай Протокольно таһагай Начальник Н. И. Кузминский ба СССР-эй МИД-эй Нэгэдэхи Алас дурнадын таһагые Даагшын Орлогшо С. С. Дашьян гэгшэд Ярославска вокзал дээрэ угтаба.

Делегациие мүн лэ Москвада байгаа Монголой миссиин гэшүүд онсо ба бүрин эрхэтэ посланник Иданжаб түрүүтэй угтаба.

АМЖАЛТАНУУДАА УЛАМ АРБИДХАХАБДИ!

Ажаүйлэдбэриин, транспортын предприятинуудта митингнүүд боложо, хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана

Түмэрзамайхидай баяр

Түмэрзамайхидай клуб гое һайханаар, һайндэрэй ёһоор шэмэгдэнхэй. Клубай харалгын ехэ зал соо Зүүн-Сибириин түмэрзамай харгын гурбадахи отделениин хүдэлмэришэд, суутай машинистнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа ажаүйлэдбэриин предприятинуудай түйлаһан ехэнүүд амжалтануудта зорюулагдаһан баярай митингдэ олоороо сугларанхай. Трибуна дээрэ Зүүн-Сибириин түмэрзамай паровозно албанай Управлениин начальник нүхэр Караванов.

— Манай Эхэ оронойд сэрэгэй ба экономическэ хүсэ шадалые саашадань дээшэлүүлхын түлөө бүгэдэарадай мүрысөөндэ, —гэжэ нүхэр Караванов өөрынгөө үгэ соо тэмдэглэнэ, — Бурят-Монголой ажаүйлэдбэриинхид ехэхэн амжалтануудые түйлаба. Республикын ажаүйлэдбэри шэнэ сталинска табанжэлэй гурбан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ ехэ амжалта түйлалгада мүн манай түмэрзамайхид өөһэдынгөө ехэхэн хубитые оруулһаниинь элитэ. Байгша оной үнгэрһэн 11 һарын туршада манай паровознигууд түсэбэйнгөө дээдэ тээ 1.247 мянган тонно ашаа шэрэһэн байна. Энээнһээ гадна, манай олохон цехүүд хозрасчетто ороод, 650 мянган түхэриг ба 21 мянган тонно шулуун нүүрһэ арбилжа шадаа.

Тэрэшэлэн манай түмэр замай отделенидэ хүндэ ашаануудай поездүүдые жолоодохын талаар социалистическэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ, 11 һарын туршада хүндэ ашаануудай поездүүд аяар 9 мянга дахин ябуулагдаа.

Нүхэр Караванов өөрынгөө үгые дүүргэхэтэйгээ хамта түйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй, табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө үшөө эршэмтэйгээр тэмсэхыень түмэрзамайхидай бүхы коллективүүдые уряалһан байна.

Һүүлээрынь машинистнуудай зүтгэлһөө суутай машинист нүхэр Дрыгин паровозно машинистнуудай түйлаһан амжалтанууд тухай тогтон хэлэхэ зуураа, саашадаа бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, үшөө үндэр бүтээсэнүүдые түйлаха байһан тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Нүхэр Дрыгин 1948 оной эсэс хүрэтэр ерэхэ 1949 оной январь ба февраль һарануудта ашаа шэрэхэ хубиингаа түсэбүүдые дүүргэхэб гэһэн уялга абаһанаа мэдүүлбэ.

Удаань түмэрзамай № 65 һургуулиин директор нүхэр Шубин үгэ абажа, республикын бүхы ажаүйлэдбэриинхидые, тэрэ тоодо түмэрзамайхидые амжалтануудые түйлаһантайнь дашарамдуулан һургуулингаа коллективэй үмэнэһөө халуунаар амаршалба.

— Бидэнэр, һурагшад тон ехэ баяртай, омогорхолтой байнабди, — гэжэ нүхэр Шубин хэлээ. — Энэ ехэ амжалта түйлалгада манай хүмүүжүүлһэн хэдэн олон хүдэлмэришэд, инженернүүд ба техникнүүдэй хубита ажалнууд оролсоһон байна.

Тэрэшэлэн түмэрзамайхидые амжалтануудые түйлаһантайнь дашарамдуулан транспортна һургуулинуудай комсомолецууд ба пионернууд амаршалаа.

400 мянган түхэригэй продукци үгэхэбди

Шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшын гурбан жэлэй программые республикынгаа ажаүйлэдбэриин предприятинуудай амжалтатайгаар, болзорһоонь урид дүүргэһэндэ зорюулагдаһан баярай митингдэ механлит заводой хүдэлмэришэд бултадаа шахуу сугларба.

Манай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай иимэ ехэ амжалта түйлаһан тухай мэдээсэлые тус заводойхид ехэхэн анхаралтайгаар шагнаба.

— Энэ ехэ илалта бидэндэ түйлэй ехэ баяр асарба, — гэжэ механическа цехын суутай токарь нүхэр Санковец үгэ соогоо хэлэбэ. Манай завод түрүү предприятинуудай тоодо ябана. Бидэнэр жэлэйнгээ түсэбые үшөө Агууехэ Октябриин 31-дэхи жэлэй ойдо дүүргэһэн байгаабди. Би өөрөө иимэ баяртай мэдээсэл дуулаад байхадаа 1948 оной эсэс хүрэтэр хоёр һарын даалгабари дүүргэхэб гэһэн уялга абанаб.

Шудхалгын цехын начальник нүхэр Суханов өөрынгөө богонихон үгэнүүд соо заводойнгоо түйлаһан амжалтанууд тухай тогтон хэлээд, цехынгээ коллективэй шэнэ үндэр уялгануудые абаһан тухай мэдээсэбэ.

Баярта мэдээсэлые дуулаад байхадаа, механлит заводой коллектив жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 400 мянган түхэригэй продукци үгэхэ гэһэн шэнэ уялга абаа.

Гадна, декабрь һара соо 1 процент электроэнерги ба 1,5 процентээр түүхэй материал арбилха зорилго табинхай.

И. Новиков.

Юһэн жэлэй түсэб дүүргэхэбди

Минии даадаг бригада үнгэрһэн 1947 ондо байгуулагдаһан юм. Тиин тэрэ сагһаа хойшо манай бригадынхид үгтэһэн даалгабаринуудаа хододоо дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө эршэмтэй тэмсэл ябуулна. Бидэнэр горьтойхон амжалтануудые түйлажа, заводойнгоо олон тоото комсомольско-залуушуулай бригаданuudай хоорондохи мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ түрүүлһэн байнабди.

Манай бригада 1948 онойнгоо үйлэдбэриин программые үшөө Ленинско-Сталинска комсомолой 30 жэлэй алдарта ойн үдэртэ дүүргэһэн. Тиигээд бидэнэр түйлаһан амжалтануудаа саашадань арбидхахын түлөө өөһэд хоорондын мүрысөө бүри эршэмтэйгээр, бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ эхилһэн байгаабди.

Бригадымнай олонхи гэшүүд үйлэдбэриин гайхамшагта үндэр бүтээсэнүүдые түйлана. Үдэрэймнай ажалай бүтээсэ дунда зэргээр 200 процент хүрэтэр дээшэлээ. Манай бригадын гэшүүд болохо аха дүү хоёр Сергей ба Николай Комутниковтан энэ жэлэй ноябриин 7-до 5—5 жэлэйнгээ хубита нормонуудые дүүргээ. Тиихэдэ би өөрөө сталинска табанжэлэй үнгэрһэн 2 жэл 11 һарын туршада 6 жэлэй хубита даалгабариие бэелүүлээб.

Эдэ бүхы амжалтануудые түйлахатаяа хамта бидэнэр ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй шиидхэбэриие бодото хэрэг дээрэнь дүүргэлтэдэ туһалхын түлөө мүн лэ нилээд ехэ хүдэлмэринүүдые хэһэн байнабди. Энэ жэлэй туршада хүдэлмэриингөө сагай һүүлээр ажаллажа, түсэбһөө гадуур колхозно тарялашадта 100 хэһэг слесарна үрэмдэлгэнүүдые ба 400 хэһэг шурэбүүдые бүтээжэ үгөөбди.

Гадна, бидэнэр өөһэдынгөө эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ һурадаг байнабди. Манай бригадын гэшүүд бултадаа «ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курсые» шудалжа байнад. Мүн нүхэр Сталинай биографиие үзэдэгбди.

Мүнөө республикынгаа ажаүйлэдбэриин предприятинуудай жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд байхада, бидэнэр түйлаһан амжалтануудаа улам арбидхан шэнэ сталинска табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэлсэхын түлөө тэмсэжэ, энэ табанжэлэй эсэс хүрэтэр юһэн жэлэй хубита даалгабари дүүргэхэбди гэһэн уялга абанабди. Теэд, энэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэмнай бата найдамтай.

Г. Серышев,
ПВЗ-гэй комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир.

Үшөө эршэмтэйгээр ажаллахабди

Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай олон мянган хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд ба албахаагшад обедэй забһарлалгын үедэ республикын ажаүйлэдбэриин предприятинуудай түйлаһан амжалтануудтай дашарамдуулһан баярай митингдэ суглараба. Эндэ суглараагшадай олонхинь хүдэлмэриингөө байрануудһаа, станогуудай ба агрегадуудайгаа хажууһаа ерэбэд. Бултадаа баяртай хүхюунүүд.

Тус митингые ВКП(б)-гэй Пригородно райкомой секретарь нүхэр Бозель нээжэ дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэй түсэбые республикын ажаүйлэдбэриин предприятинуудай суглараагшадта тодорхойгоор хөөрэжэ тэдэниие иимэ ехэ илалта түйлаһантайнь дашарамдуулан халуунаар амаршалба.

Һүүлээрнь тус комбинадай директор нүхэр Сэрбаев коллективэйнгээ түйлаһан ехэнүүд амжалтанууд тухай хэлэбэ.

— Энэ жэл хадаа шэнэ амжалтын, шэнэ баярай, шэнэ дэбжэлтын жэл болоо, — гэжэ нүхэр Сэрбаев үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. — Байгша оной декабриин 3-да манай комбинат жэлэйнгээ түсэбые валова продукци гаргалгын талаар 101 процент, тиихэдэ табанжэлэй гурбадахи жэлэй программые 108 процент дүүргээ. Энэ жэлэй 11 һарын туршада 1940 онойхидо орходоо 87,8 процент үлүү ехэ продукци гаргагдаа.

Тэрэнэй һүүлээр колбасна цехын эрхим стахановка нүхэр Афанасьева, консервнэ заводой директор нүхэр Горобец, убойно цехын суутай хүдэлмэришэн нүхэр Бельская ба бусад үгэ хэлэжэ, түйлаһан амжалтануудаа саашадань арбидхахын түлөө шэнэ уялгануудые абаба.

Сутайн модошодой амжалтанууд

МУХАРШЭБЭР. Сутайн сомоной «Путь Ленина» гэжэ хүдөө ажахын артелиин модошод агууехэ вождь нүхэр Сталинда үгэһэн өөһэдынгөө уялгануудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байна.

Тус колхозойхид энэ харюусалгатай ба хүндэтэй уялгануудаа дүүргэхэ талаар зохихо хэмжээ ябуулгануудые хамтынгаа суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, Шулуутайн леспромхоздо эгээн эрхим түрүү колхозникуудаа эльгээһэн юм. Тиихэдээ модошодой бригадын бригадираар нүхэр Трофим Семенович Сучковые томилбо. Нүхэр Сучков ехэхэн дүй дүршэлтэй модошон юм. Тэрэ хадаа нёдондо жэлдэ түсэбһөө гадуур ехэхэн тооной модо Эхэ орондо үгэһэнэйнгөө түлөө үнэтэ шанда хүртөө һэн.

Энэ жэлдэ өөрынгөө бригадада эрхим модо отолгошодые ба зөөгшэдые шэлэн абаа. Мүнөө Трофим Семенович 10 хүнһөө бүридэһэн модо зөөгшэдэй бригадые толгойлжо ябана. Тэрэ хадаа шан габьяата ажалаараа бусадта жэшээ харуулна. Үдэртөө 7 — 8 кубометр модо зөөбэрилхэ даалгабаритай байбашье, энэ хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо үдэр бүри 12 — 13 кубометр зөөбэрилнэ.

Тиихэдэ модо зөөгшэд Б. Табакаев, Потап Назаров гэгшэд өөһэдынгөө бригадирһаа хожомдоногүй. Тэрэшэлэн Д. Сластин үдэр бүри 11 кубометр модо зөөбэрилжэ, түрүүшүүлтэй зэргэшэжэ ябана. Нүхэр Сучковой бригадада 10 кубометрһээ доошо зөөбэрилдэг хүн байхагүй.

Тус бригадын стахановска хүдэлмэри мүнөө Шулуутайн леспромхоздо хүдэлмэрилжэ байдаг Дээдэ-Сутайн колхозникуудые омогорхуулна. Тэдэнэр модо бэлэдхэхэ талаар өөһэдтөө үгтэһэн гүрэнэй түсэбые ерэхэ жэлэй январь соо дүүргэхээр өөһэд хоорондоо мүрысэн, эршэмтэй шангаар ажаллажа байха юм. Мүн тиихэдэ Дээдэ-Сутайн модошод үбһэ тэжээл саг болзор соонь тайгада асаржа үгэдэг үбгэн модошод Ефрем Сучковые магтанад.

Һаяхан колхозой правлениин түрүүлэгшэ Федор Сучков өөрынгөө модошодые эрьеэд бусаа. Тус колхозой правлениин гэшүүн, эрхим түрүү модо зөөгшэ, стахановец Потап Назаров модошодой дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэ хадаа колхознигууд-модошодой эрилтэнүүдтэ, дурадхалнуудта һүбэлтэгээр хандажа, тэдээн тухай асуудалнуудые правлениин урда табин зохихо хэмжээ абхуулдаг байна.

Модошодой зүгһөө оруулагдаһан асуудалнуудые колхозой правлени түргэнөөр, оперативнаар шиидхэнэ. Эгээл иимэһээ тус колхозой модошод амжалта ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Һаяхан бригадир нүхэр Трофим Сучков колхозойнгоо правленидэ бэшэг эльгээбэ. Тэрээн соогоо иигэжэ бэшээ: «Бидэнэр социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод ябахадаа түрүүшүүлһээ зааханшье дутанагүйбди. Модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө январь соо заатагүй дүүргэхэ байхабди».

Иимэ колхозууд Мухаршэбэртэ олон. «Красный партизан» гэжэ хүдөө ажахын артелиин модошод модо отолхо ба зөөбэрилхэ сезонно түсэбэйнгөө хахадые дүүргээд байна.

Мухаршэбэрэйхид — модошод нүхэд Гомбоев, Эрдынеев, Бимбаев болон бусад модо бэлэдхэлгэ дээрэ хоёр ба гурбан зуутан болонхой.

Мухаршэбэрэйхид Эхэ оронһоо барилгын модо албан ехээр үгэхын түлөө ниимэр тэмсэжэ байна.

И. Тугутов.

Табанжэлэй түрүүшүүл

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Большеречевскэ загаһанай заводой нүхэр Болмаковой хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригада загаһабарилгаһаа бусажа ерээд, баян олзоео хаража байна. 2. Механизированна шэлэй заводой ахалагша мастер — фуркист нүхэр Ф. Жуков «Фурко» гэжэ машиные хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна. Нүхэр Жуков эрхим ажалайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаһан байха юм.

М. Минеевэй, С. Доржиевай фото.

„ИЗВЕСТИИН“ ДЕКАБРИИН 4-эй НОМЕРҺОО АБТАБА

НИИТЫН АЖАХЫН БҮХЫ ҺАЛБАРИНУУДЫЕ ХҮГЖӨӨН ДЭБЖҮҮЛХЭ

* * *

С. ИВАНОВ, Бурят-Монголой АССР эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ

* * *

Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойн үдэртэ манай республикын колхознигууд болбол мүнөө жэл үндэр ургаса ургуулхабди, ниитын адуу малай тоо толгойе олошоруулхабди, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхэ ба хүдөө ажахын артелиин Уставые нарин нягтаар сахиһанай үндэһэн дээрэ колхозуудай эмхидхэлэй-ажахын бэхижэлые дам саашадань түйлахабди гэжэ советскэ арадай вождь нүхэр И. В. Сталинда үгэеэ үгэһэн байгаа.

Эдэ уялганууд үнэн бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ байна. Болзорһоо урид, үшөө ноябриин 2-то, республикын колхозууд ба совхозууд тарияа тушаалгын гүрэнэй түсэбые дүүргэбэ. 1947 онойхидо орходоо 427 мянган пүүд тарияа үлүү ехээр гүрэндэ тушаагдаба. Эдеэ-хоолой гол культуранууд мүн болохо — шэниисэ ба хара тарияан недонон жэлэйхидэ орходоо 725 мянган пүүд үлүү ехээр тушаагдаа. Хартаабха бэлэдхэхэ түсэб үлүүбшэлэн дүүргэгдээ. Недонон жэлэйхидэ орходоо 125 мянган пүүд үлүү ехээр хартаабха тушаагдаа. Республикын колхозууд мяха, һү, тоһо, үндэгэ ба брынзэ гүрэндэ тушаалгаар өөһэдынгөө уялгануудые болзорһоон урда дүүргэбэ.

Эдэ бүхы амжалтануудай зүндөө өөрөө бүтэхэ еһоор ерээгүйнь яһала ойлгосотой. Тэдэниие колхознигууд болбол партийна ба советскэ организацинуудай хүтэлбэри доро үсэд шангаар ажаллаһанайгаа ашаар түйлабад.

Сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, республикын олон колхозууд муу бэшэ ургаса ургуулаа. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагай «Красное знамя» артель тарилгынгаа бүхы талмай дээрэһээ гектар бүриин 70 пүүд орооһо суглуулаа. Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригада 120 гектар участок дээрэһээ гектар бүриин 100 пүүд ургаса хуряажа абаба. Бичурын аймагай «Коминтерн» колхозой комсомольско-залуушуулай Санжиевай звено 20 гектар дээрэһээ гектар бүриин 150 пүүд шэниисэ, өөрынгөө участогай бусад талмай дээрэһээ гектар бүриин 112 пүүд шэниисэ хуряажа абаба. Байкало-Кударын аймагай «Октябрь» гэжэ артельдэ Шустовой звено гектар бүриһөө 156 пүүд шэниисэ абаба. Заиграйн аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо СССР-эй Верховно Соведэй депутат Л. П. Шүрыгинагай звено 6,5 гектар талмай дээрэһээ гектар бүриин 277 центнер хартаабха абаба.

Иимэ жэшээнүүд үсөөн бэшэ. Манай республикын колхознигууд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд нүхэр И. В. Сталинда үгэһэн өөһэдынгөө уялга тухай нэгэшье минутын турша соо мартадаггүй байха юм. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада хэгдэхэ юумые тэдэнэр дүүрэнээр хэһэн байна. Тарияа талханай түлөө тэмсэхэдээ тэдэнэр ехэшэг бэрхэшээлнүүдые дабаха ушартай болоо һэн. Ургаса хуряалгата бороо хура ехээр һаад хэһэн байна. Гэбэшье, колхознигууд болбол бэлэдхэлэй пунктнуудта орооһо тарияае таһалгарлагүйгөөр зөөжэ тушааха ябадалые эмхидхэжэ шадаһан байна.

Украинын таряашадай патриотическа уряалда харюу болгон манай колхознигууд, трактористнууд ба комбайнернууд ургаса хуряалгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө, тарияа тушаалгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мурысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байгаа.

Тэдэнэрэй олонхинь халаа поли дээрэ, тогууд дээрэ комбайнуудай ба молотилкануудай дэргэдэ, транспортна бригадануудта хүдэлмэрилхэдөө шэн зоригтой ажалай үльгэр жэшээнүүдые харуулба.

Селендумын МТС-эй комбайнер нүхэр Ковалевский «Коммунараар» 800 гаран гектар хуряагаа. Жатхын машинистнуудай республиканска мурысөөе үүсхэһэн комсомолец нүхэр Григорьев Зэдын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ 300 гектар тарияа хадаба. Тэрээнэй үдэрэйнь бүтээсэ үсөөн бэшэ ушарнуудта 10 гектар болодог байгаа. Түнхэнэй аймагай «Улаан Торы» артелиин боолтошон Сандан Танхаев өөһэдынгөө туһалагшадтай хамта үдэр соо 20 мянга гаран боолто боодог байба. Транспортна бригадын бригадир нүхэр Попов орооһо зөөлгэн дээрэ графигаа саг үргэлжэ түрүүлэн дүүргэдэг байба. Энэ транспортна бригадын колхознигууд өөһэдынгөө социалистическэ уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, гүрэндэ таряагаа болзорһоо урид тушаажа дүүргэхэ ябадалдань Түнхэнэй аймагай «Красный пахарь» колхоздо туһалба.

Республикын городуудай ба аймагуудай центрнүүдэй ажалшад колхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлбэ. Ургаса хуряалгын үедэ 5 мянга гаран городойхид поли дээрэ хүдэлмэрилбэ. Городой организацинуудһаа ба эмхизургаануудһаа колхозуудта эльгээгдэһэн ашаанай 400 автомашинанууд тарияа зөөлгэн дээрэ хүдэлмэрилбэ.

Тарияа талханай түлөө тэмсэлдэ сомоной (сельскэ) Соведүүд колхозно олониитые үнэн бодотоор эмхидхэгшэд байһанаа харуулба. Ургаса хуряалга ба тарияа тушаалганууд дээрэ социалистическэ мурысөөе ударидагшадаар Кабанскын аймагай Ильинскэ сельсоведэй депутадууд байбад. Тэдэнэр колхозой правленитэй хамта тарияа хатааха сушилкые эртээнһээ бариһан байгаа. Энэ хадаа бороо хуратайшье сагта һаадгүйгөөр гүрэндэ тарияа тушааха, тушаагдажа байгаа орооһоной үндэр шанарые хангаха аргаболомжые артельдэ олгобо. Сельсоведэй депутадууд Иннокентий Молоков ба Мария Викторова гэгшэд тарияа хуряалга, сохилго ба шэрэлгын шиидхэхы участогууд дээрэ хүдэлмэрилжэ, нормонуудаа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ, ажалдаа бэеэрээн үльгэр жэшээе харуулһан байнад. Эхин һургуулиин багша, сельсоведэй депутат нүхэр Дегтярев колхознигуудай дунда олониитын-культурна хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулба.

Хорин аймагта Ашангын сомоной Соведэй гүйсэдком тарияа тушаалгые большевистскэ еһоор хүтэлбэрилбэ. Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Баянов депутадуудай болон хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрие зүбөөр өмхидхэбэ. Энээнэй ашаар тус сомоной Соведэй территори дээрэ байгаа бүхы колхозууд республика дотороо түрүүшүүлэй зэргэдэ гүрэндэ тарияа тушаалгын жэлэй түсэбые дүүргэбэ. Тарияа тушаалгын кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэһэнэйнь түлөө Ашангын сомоной Соведтэ Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

* * *

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые бэелүүлхэ зуураа манай колхозууд болбол республикын хүдөө ажахын гол һалбари болохо малажалай байдалые нэгэ хэды зэргээр мүнөө жэл һайжаруулгые түйлаба. Малай түл абалгын олошорһоной ашаар 9 һарын турша соо республика дотор бүхыдөө адуу мориной тоо толгой 7,1 процент, эбэртэ бодо малай тоо толгой —11,7 процент, хони ямаан —16,8, гахай —88 процент олон болобо.

Түрүү аймагууд, колхозууд ба эрхим малшад ниитын малажалые хүгжөөхэ талаар нилээд ехэ амжалтануудые түйлаба. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай колхозууд малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөр дүүргэбэд. Ахын, Мухаршэбэрэй, Иволгын, Бичурын, Яруунын ба Баргажанай аймагуудай малшад түл абалгые горьтойшогоор олошоруулһан байна; эхэ малай һубайралтые үсөөн болгоо. Иволгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ ба «Красный Октябрь» артельнүүдэй фермэнүүд дээрэ 100 үнеэн бүриһөө 90 тугал абтаһан байна. Кяхтын аймагай «Улаан-Субагта» колхозой адуушан нүхэр Цыренжапов, Хэжэнгын аймагай «Зургаанай зам» артелиин ахалагша адуушан нүхэр Санжиев жэл бүридэ 1 гүүн бүриһөө 1 унагые абажа тэнжээтэд лэ байдаг. Хорин аймагай малажалай мастернууд болбол 100 эмэ хониһоо 124 хурьга, Яруунын аймагта — 114 хурьга абаһан байна.

Гэбэшье, адуу малай олон боложо, малажалай шанарай показательнуудай зарим нэгээр һайжарһан болобошье, республикын колхозууд болбол малажалые хүгжөөн дэбжүүлхэ түсэбые үшөөл хангалтагүйгөөр мүнөө дээрээ дүүргэжэ байна. Колхозно фермэнүүд бултадаа эхэ малнуудаар хүсэлдэнги бэшэ байнад. 9 һарын турша соо республика дотор бүхыдөө гүүд болон эхэ хонинуудай тоо толгой хороһон байна. Зүгөөр үнеэдэй ба эхэ гахайнуудай тоо толгой нэгэ хэдыгээр олошорһон болобошье, түсэбтэ даалгабаринуудһаа үшөөл гээгдэжэ байна.

Колхозно адуу мори эрхилхэ ажал урид мэтээшэлэн хангалтагүй байдалда байһаар. Зарим аймагуудтахи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлэйхитэй жэшээлбэл, адуу мориной тоо толгойе мүнөө жэл хорооохо ябадалые баһа дахин гаргаба. Гүүдэй олоороо һубайрдаг байһан туладань хуушанайгаа лэ хэбээр унагад үсөөнөөр гарана.

Малые муугаар харууһалжа байһан дээрэһээ малай үхэхэ ябадал колхозно фермэнүүд дээрэ үшөөл үгы хэгдээдүй. Зарим газарнуудта малые колхозой дотоодын хэрэгсэлнүүдтэ хуули бусаар гаргашалха практика мүнөө хүрэтэр үгы хэгдээдүй.

Республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд малажалые хүтэлбэрилгэдэ байһан дутагдалнуудые үгы хэхын тулада, малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые 1948 ондо дүүргэлтые хангаха хэмжээнүүдые абана. Энэ асуудал октябриин тэнгээр ВКП(б)-гэй областной комитедэй пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Пленумэй тогтоолой еһоор аймагуудай партийна организацинууд, советскэ ба хүдөө ажахын органууд малажалые хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтые хангаха шухала хэмжээнүүдые колхоз бүхэндэ тус тустань хараалһан байха юм.

Мүнөө малай үбэлжэлгэдэ тусгаар анхарал табигдана.

Республикын хүдөө ажахын гол һалбари — малажалай гээгдэлые усадхаха гээшэ саашадаа колхозно үйлэдбэриие бүхыдэнь хүгжөөн дэбжүүлхэ харгыгаар ехэхэн алхам хэхэ гэһэн удхатай болоно.

* * *

Мүнөө жэлдэ хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха уялгануудаа республикын колхозуудай амжалтатайгаар дүүргэһэн ушарынь «Колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1946 оной сентябриин 19-эй тогтоолые бэелүүлхэ талаар партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай болон колхозуудай правленинүүдэй хэһэн хүдэлмэриин аша үрэнь ехэхэн хубяараа болоно.

Һүүлэй хоер жэлэй турша соо Бурят-Монголой колхозууд ажахын эмхидхэлэй талаар ехэшэг бэхижэбэ. Тарилгынгаа талмайе 14,3 процентээр ехэ болгожо, адуу малайнгаа тоо толгойе 18,8 процентээр олон болгожо шадаһан артельнүүдэй үйлэдбэриин ажал-ябуулгын дүнгүүд дээрэһээ тэрээниие ойлгожо болохо байна. Энэ бүхыдөө колхозуудай хамтын баялигые ехэ болгохо, ажалта үдэртэ хубаагдаха продукциие гурба хахад дахин ба мүнгэн зөөринүүдые —21 процентээр ехэ болгохо ябадалые түйлаха аргаболомжо олгобо.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1946 оной сентябриин 19-эй тогтоолой һүүлээр республикын советскэ ба хүдөө ажахын органууд хүдөө ажахын артелиин Уставые ехэхэнээр эбдэһэн олон тоото баримтануудые колхозуудта элирхэйлһэн байба. Тэрэ эбдэһэн ябадалнууд ямар байгааб гэбэл, ажалта үдэрнүүдые буруугаар гаргашалһан, колхозуудай хамтын газарые хулгайлһан, колхозно зөөриие иишэ тиишэнь үриһэн, хүдөө ажахын артелиин хэрэгүүдые эрхилхэ демократическа үндэһэнүүдые буруугаар хэрэглэһэн ба хазагайруулһан ябадалнууд байба. Устав эбдэһэн ябадалнуудые усадхаһанай эсэстэ колхозуудай захиргаанай штадуудһаа 3 мянга шахуу хэрэггүй тушаалнууд хороогдоһон, артелиин ажалда ямаршье хамаагүй хүдэлмэриин түлөө колхозуудай бэшэһэн 200 мянга гаран ажалта үдэрнүүд болюулагдаһан байгаа.

Элдэб организацинуудта ба энгэй нюурнуудта хуули бусаар үгтэһэн 20 мянга шахуу гектар хамтын газар ба колхозно фермэнүүдһээ түлбэригүйгөөр гү, али хямдаар абтаһан 9 мянга шахуу толгой элдэб түрэлэй мал колхозуудта бусаагдаба. Дебиторско үриие усадхаха, колхозуудай финансова байдалые бэхижүүлхэ, мүн хүдөө ажахын артелиин хэрэгүүдые эрхилхэ демократическа үндэһэнүүдэй эбдэгдэһэн ушарнуудые һэргээн бодхоохо талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй эрилтэнүүдэй еһоор Устав эбдэһэн олон нюурнууд хуулиин хатуу харюусалгада хабаадуулагдаба. Гэбэшье, манай республикын колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадалнууд үшөөл эсэстээ хүрэтэр усадхагдаадүй. Жэшээлбэл, Заиграйн, Иволгын, Мухаршэбэрэй, Түнхэнэй, Кяхтын, Торнин ба Тарбагатайн аймагуудай колхозуудта 1948 оной тэнгээр республиканска организацинуудай шалгалта хэхэдэнь Уставые эбдэһэн олон баримтанууд дахин элирхэйлэгдэһэн байгаа. Эдэ дутагдалнуудые зайлуулхын тулада хэмжээ абтанхай, Устав эбдэһэн бодото гэмтэд харюусалгада хабаадуулагданхай.

Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадалнууд олон колхозуудта ба аймагуудта гарадаг байһаниие хараандаа абажа, советскэ ба хүдөө ажахын органууд өөһэдынгөө хиналтые шангадхажа, Уставые эбдэһэн ябадалые бүхыдэнь усадхаха ба ниитын газар, эд зөөри ба мүнгэн зөөриие хулгайлха, мүн колхозно демократиин үндэһэнүүдые эбдэхэ ябадалһаа колхозуудые хамгаалха хэмжээнүүдые абажа байна.

* * *

Нүхэр И. В. Сталинда эльгээһэн бэшэг доторoo абаһан уялгануудаа дүүргэлтэдэ Бурят-Монголой ажалшадай түйлаһан түрүүшын һайн дүнгүүд хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые амжалтатайгаар хүгжөөхэ бүхы аргаболомжонууд манай республикада бии гэжэ харуулна. Тиигээд тэдэ аргаболомжонуудай бодото дээрээ бэелүүлэгдэхын тулада республикын советскэ ба хүдөө ажахын органууд хүдөө ажахын хүтэлбэриие һайжаруулха, колхозуудай ажахын-эмхидхэлые дам саашань бэхижүүлхэ ба гүрэнэй бүхы түсэбүүдые, илангаяа малажалые хүгжөөхэ түсэбые тодо һонороор дүүргэлтэ болгохые түйлаха еһотой.

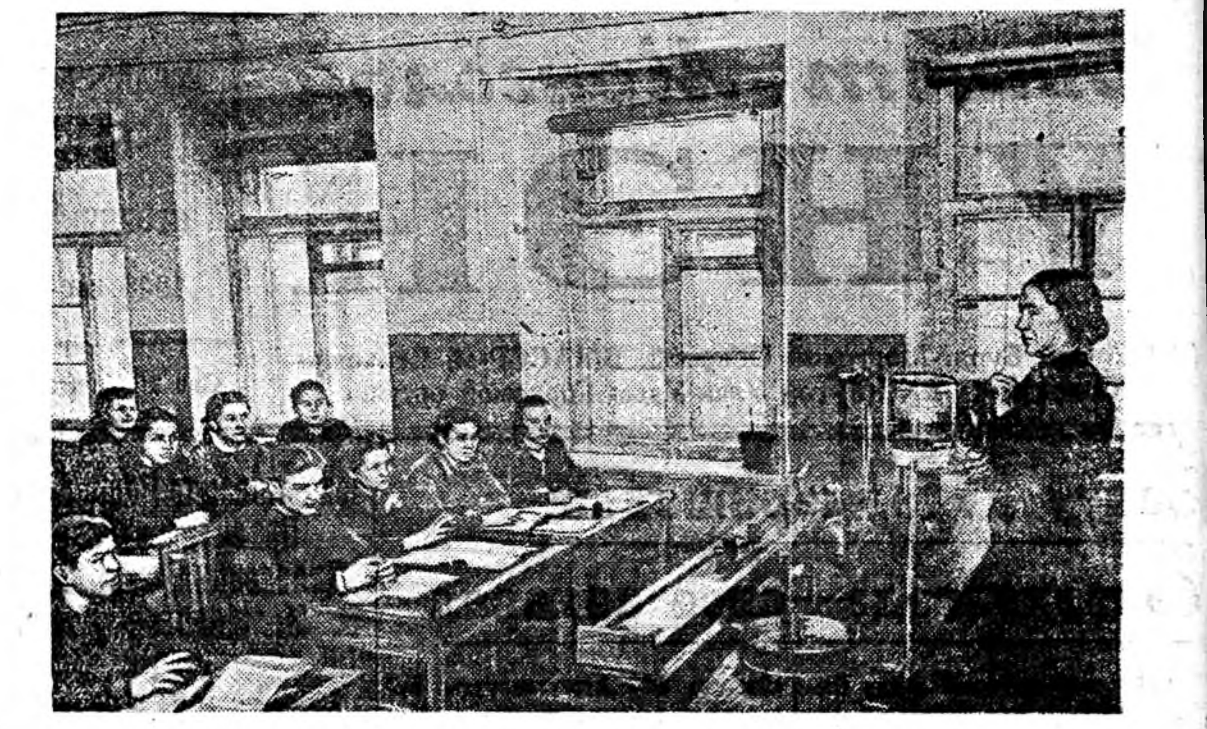

Хүдэлмэришэн залуушуулай эрдэмдэ һураха хүсэл айхабтар ехэ болоо. Москвагай хүдэлмэришэн залуушуулай 138 һургуулинуудта 43 мянган хүбүүд басагад хүдэлмэриһөө һалалгүй һуралсажа байдаг.

Хүдэлмэришэн залуушуулай Баумански районой № 27-дохи дунда һургуули эрхим һургуулинуудай нэгэндэ тоологдоно. Тус һургуулида 440 һурагшад хабаадуулагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тус һургуулиин физикын багша А. М. Кадошникова 8-дахи классай һурагшадта динамикын законие ойлгуулжа байна.

ТАСС-эй фотохроника.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Малшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулагданагүй

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральска Пленум болбол малажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда партийно-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие жэшээтэ һайнаар ябуулха тушаа саха зааһан байна.

Партиин энэ тогтоолые хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө республикын олонхи парторганизацинууд горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байха юм. ВКП(б)-гэй Обкомой II пленум хадаа малажал дээрэ хүдэлмэрилэгшэдэй дундахи олониитын-политическэ хүдэлмэри ябуулха ба тэдэнэй ажабайдалые улам һайжаруулха тушаа тогтоол дотороо тусгаар заажа, энэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулхыень колхозуудай партийна организацинуудые уялгалһан байна.

Гэбэшье, Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци (секретарнинь нүхэр Яньков) малшадай дунда партийно-политическэ хүдэлмэрие ябуулдаггүй, тэдэнэй ажабайдалые культурна болгохо тушаа анхаралаа табидаггүй байба. Энэ партийна организацида 9 коммунистнууд тоологдоно. Тэдэнэрэй гурбанинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Теэд эдэнэр хадаа фермэ, гүүртэнүүд дээрэ олониитын-агитационно хүдэлмэрие жэшээтэ һайнаар ябуулаагүй байхаһаа гадна, өөһэдөө газетэ, журнал уншадаггүй, социалистическэ мурысөө үүсхэдэггүй байна.

Жэшээлхэдэ, һүнэй-товарна фермые даагша коммунист нүхэр Сафин «хэрбээ гансал партийно-политическэ хүдэлмэридэ бүхы анхаралаа хандуулаа һаамнай фермэ, гүүртэнүүдэй ажахын хүдэлмэри һуладаха байна» гэжэ ушар мэдэхэгүй хүн шэнги һэнтэргүйгөөр мэдүүлнэ. Гадна, Ленинэй нэрэмжэтэ хүршэ колхозой малшадай республикын бүхы малшадта хандаһан уряал бэшэгые энэ нүхэр фермынгээ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда мүнөө болтор ойлгуулаадүй байна бшуу. Хэтэрхэдээ, энэ бэшэгэй удхые өөрөөшье мэдэхэнүй байба. Агитатор Вершинин гэгшэ октябрь, ноябрь һаранудта нэгэшье номер «дайшалхы хуудаһа» гаргаагүй ба фермын һаалишадай дунда нэгэшье хөөрэлдөө үнгэргөөгүй байшоо.

Тус партийна организацийн секретарь нүхэр Яньков фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр тон үсөөн ябадаг. Малшадай дундахи социалистическэ мурысөөнэй долгиие улам үргэдхэхэ тушаа анхаралаа табидаггүй. «Дайшалхы хуудаһанууд» ба ханын газетэнүүд сат болзортоо гаргагдадаггүй, малшадай сүлөө сагаа үнгэргэхэ культурын гуламта болохо улаан булан плаката, лозунгнуудаар гоёогдоогүй байха юм.

Малшадай дунда партийно-политическэ хүдэлмэрие хангалтагүйгөөр ябуулһанһаань дулдыдажа, дурсагдагша колхозой малажалай байдал муу болонхой. Тус колхоз адуу мал үсхэхэ гүрэнэй түсэбые холо дүүргээгүй. Тэрээнһээ гадна, муу харууһатай байһан дээрэһээнь боложо, энэ жэлэй арбан һарын турша дотор 16 толгой эбэртэ бодо мал үхэһэн ба 6 толгой мал шоно эдюулһэн байха юм. Мүн 35 толгой залуу мал (тугал), 13 толгой эбэртэ бодо мал муу адуулгаһаа боложо, мүнөөнһөө туража эхилээ.

ВКП(б)-гэй Кяхтын айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг эндэхи парторганизацин хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлжэ, малшадай дундахи партийно-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие ойрын үдэрнүүдтэ һайжаруулха бэзэ.

Б. Ширеторов,
манай корреспондент.

Газетэ, радио тухай һаналаа хэн табиха юм?

— Нүхэд, малайнгаа тоо толгойе олошоруулха талаар абаһан уялгаяа бү мартагты, — гэжэ хэлээд, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Балдановай ахалагша һаалишан Хандуевае хаража миһэрэн байхадань, нүгөөдэнь тодожо абаһаар инигэжэ харюусаба:

— Эрхэ бэшэ дүүргэхэбди, һанаагаа бү зобогты. Харин таанар лэ урдаа хараха зомпай аад, малшадтаа һаналаа табидаггүй байһантнай гайхалтай байна. Юундэб гэбэл, бидэнэр хүдэлмэриингөө һүүлээр яһала сүлөөтэй байдагбди, теэд энэ сагнай миин лэ үнгэршэнэ. Газетэ абадаг һаа газетэ уншажа, боложо байһан бүхы һонинуудые дууладаг байха һэмди. Теэд газетэшье ерэхээ болишонхой. Баһа агитаторнууднай яашоо юм. Мункуев агитатор байбашье һаа багаханшье хүдэлмэри ябуулдаггүй. Тиихэдэ бусад агитаторнууд огто ерэдэггүй агша...

Үнэхөөрөөшье, Закаменай аймагай «Большевик» колхозой малшад энэ жэл соо газетэ, журнал ба брошюрануудые юрдөө абахаяа болишоһон байха юм. Гансал июль һарада нэжээд экземпляр газетэнүүдые абаһан байгаа.

Иимэ ушар байдалые партиин айком мэдэжэ байһан аад, тус колхозой дэргэдэхи партийна эхин организациин хүдэлмэрие һайжаруулха хэмжээ абаагүй байшоо.

Эндэ айкомой инструкторнууд Зубков, Иванов гэгшэд ерэбэшье, олониитын-агитационно хүдэлмэриин шанарые шалгадаггүй, туһаламжа үзүүлдэггүй байнад.

Энэ колхозой малажалайхидай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин муугаар ябуулагдажа байһан тухайда айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Дугаровта хэлэхэдэ:

— Тэрэ тиимэ бэшэ, эндэ олониитын-агитационно хүдэлмэри яһала һайнаар табигданхай. Бидэ тэрэ колхоздо ябуулагдаха агитационно хүдэлмэриин түсэб зохеожо, тусхай заабаринуудые үгөө һэмди. Дэмы юумэ бү хэлэгты, —гэжэ байгаад ухаа мэдээ табин ганирдаг байха юм.

Теэд түсэб зохеогдоһон болобошье һаань, тэрэ түсэбэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһыень айкомой зүгһөө мүнөө хүрэтэр шалгагагүй, түсэбэй зүндөө дүүрэхэдэ найдажа налайжа һууһан ябадал үзэгдэнэ.

Партиин айкомой секретарь нүхэр Ткачевшье пропаганда ба агитациин таһагай хүдэлмэридэ ехээр хабаадалсадаггүй. Тиимэһээ һүүлэй үедэ агитаторнуудай дунда нэгэшье семинар үнгэргэгдөөгүй байна. Тэрэшэлэн айком болбол лекторскэ группын хүдэлмэрие һайжаруулха тухай хэлсэжэ эхилһээр үнихэн болобо. Энээгээр хэдэн шиидхэбэринүүд гаргагдабашье, хооһон саарһан дээрэ үлэшэһэн байха юм.

Хүтэлбэрилэгшэд өөһэдөө, айкомой секретарьнууд нүхэд Ткачев, Аюшеев ба аймгүйсэлкомой түрүүлэгшэ нүхэр Яковлев болон бусад партийно-советскэ хүтэлбэрилэгшэд колхозуудта гаража, политическэ темэнүүдээр лекци, элидхэлнүүдые уншаха тушаа анхаралаа хандуулнагүй. Мүн аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай лекторнууд һүүлэй үедэ нэгэшье лекци уншаагүй. Энэ таһагта хоер агитбригада байгуулагдаһан нэрэтэй аад, харин мүнөө болюулагдашаһан байха юм.

Агитациин ехэхэн хүсэн болохо — радиое тус аймагта тон багаар хэрэглэнэ. Һүүлэй һонинуудые радиогоор дамжуулдаг заншал эндэ огто үгы байна.

Малай тоо толгойе олошоруулха, гүрэнэй түсэбые тус аймагта дүүргээгүй байһан ушар хадаа ойлгуулалтын хүдэлмэриин эндэхи малажалайхидай дунда муугаар ябуулагдаһанһаа мүн лэ ехэшэгээр дулдыдагдана бшуу. Гадна адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа, гүрэнэй түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэдэггүй, харин ниитын адуу малые хуули бусаар хорооожо байһан ушарнууд аймаг дотор яһала үзэгдэдэг байна.

Эдэ бүгэдэһөө боложо үзэхэдэ, эндэхи айком болбол хүдөө нютагуудта олониитын-политическэ хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолой эрилтые мүнөө болтор үшөөл дүүргэнэгүй гэжэ саха хэлэмээр байна.

Р. Гармаев,
Н. Хазагаев.

ЗАЛУУ БАГШЫН ОРОЛДОЛГО

1941 оной эхиндэ Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын 7 жэлэй һургуулида залуухан багша Любовь Михайловна Мататханова ерээ һэн.

Тэрэ үеһөө хойшо олон жэл үнгэрөө.

Дүүрэн бэшэ дунда һургуулида немецкэ хэлэ заадаг багша Любовь Михайловна өөрынгөө предмедые һурагшадта һайнаар ойлгуулдаг. Мүн олониитын хэрэгтэ оролдосотойгоор хандажа, эрдэм шадабаряа сүм зорюулдаг дээрэһээнь тэрэниие пионернүүдэй вожатаар томилһон юм.

Хүүгэдые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүндэтэ хэрэгтэ Любовь Михайловна саг үргэлжэ оролдолго хэшээлөө хандуулдаг. Һургуулиингаа 150 пионернүүдтэй тус тустань хүдэлмэрилжэ, хүүгэдэй шадабари мэргэжэлые элирхэйлжэ, дутуу дундалуудынь заажа үгэжэ, оролдосотой хүдэлмэрилдэг. Тиимэһээ пионернүүдэй дунда хүндэтэй ба үгэеэ дуулгастай эрхим пионервожата боложо шадаа.

Нүхэр Л. М. Мататхановагай туһаламжаар ехэнхи пионернууд 1948 — 49 онуудай һуралсалай жэлэй үедэ эрхим һайн сэгнэлтэнүүдые түйлажа шадаа. Мүн хүүгэдэй эб эмхитэй байха тухайда, олониитын хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандажа һураха хүндэтэ уялганууд тухайда пионер баташуулай дунда ойлгуулалтын хүдэлмэри ябуулна. Тэрэшэлэн урогуудайнгаа һүүлдэ һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэдэг байна.

Һургуулиин дэргэдэхи драматическа, хорой ба танцын кружогуудай хүдэлмэридэ Любовь Михайловна оролдолго һаналаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Һургуулиин драматическа кружок хадаа уран зохеолшо Лев Кассиль гэгшын «Би гэртээ бусахаб» гэһэн пьесые харуулхаяа бэлдэжэ байна.

Цыбанов.

Эрхим комсомолец

Цырен-Дамба Дымбрылов колхозойнгоо ажал дээрэ эрхим жэшээ харуулдаг түрүү комсомолец юм. Энэ комсомолец Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан Туяа» колхоздо хүдэлмэрилнэ. Һаяхан ВЛКСМ-эй Мухаршэбэрэй айкомой түлөөлэгшэ нүхэр Иванова эрхим ажалаараа шалгарһан нүхэр Дымбрыловта ВЛКСМ-эй Обкомой Хүндэлэлэй грамота барюулба. Энэ нүхэр ВЛКСМ-эй 30 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан тус грамотаар шагнагдаһан байгаа.

Д. Дашабылов.

Мичуринска һургаалые нэбтэрүүлгэ

Кударын аймагай ажалшад В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна Академиин сессиин материалнуудые гүнзэгыгөөр шудална. Академик Лысенкын элидхэл ба сессиин бусад материалнууд аймагай ажалшадай суглаануудта дээгүүр зүбшэн хэлсэгдэбэ. Эдэ суглаанууд мичуринска һургаалые колхознигуудай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэһэн тогтоолнуудые абаһан байха юм.

Б. Метгамдев.

Хүдэлмэришэн ангиин найдамтай халаан

⁂

> Ажалда дурлагты. Хамтын, эбтэй, сvлөөтэ ажалһаа ондоо ямаршье хvсэн хадаа ажалай хvсэн шэнгеэр хvниие агууехэ ба сэсэн мэргэн болгодоггvй юм.
>
> *М. ГОРЬКИЙ*

Бидэнэр мэргэжэл олообди

Бэелүүлэгдэһэн хүсэл

Буда Тоглоров һургууляа дүүр-д, Улан-Удэ городто ажалладаг дaa айшалжа ерэһэн байгаа.

Энэ үедэ ахань мэргэжэлтэдэй үүхэ гурбан дабхар гое һайхан шан бодхоолсожо байһан юм. Бу- Тоглоров энээниие харахадаа гаа ажалда атаархажа:

—Би заатагүй барилгаша дархан юб,—гэжэ хэлэһэн юм.

нгэрэгшэ зундаа Будын зүүдэндэ үргэлжэ олон дабхар гое-гое нүүд харагдадаг, заримдаа өөрөө- е тэрэниие барилсажа байдаг нги байгаа. Будада үнгэрэгшэ зун ямар ехэл юта байгаа даа...

ЗО ба ремесленнэ училищи- дта таталган соносхогдобо.

лан-Удэ № 7 ФЗО. Комиссиин жо байһан байшангай уужам зал соо хэдэн олон хүбүүд, бэ- д сугларанхай. Харахада хүхюу- шье шэнги, бодолготошье боло- шэнги.

уда Тоглоров комиссида оробо.

—Ямар мэргэжэл олохо хүсэлэн- бши?,—гэжэ комиссиин түрүү- шэ асууна.

—Барилгаша дархан.

омиссиин түрүүлэгшэ гэшүүдтэеэ рондоо хөөрэлдэһэнэй һүүлээр уровто хандан иигэжэ хэлэбэ:

—Танай хүсэл бэелүүлэгдэхэ.

ургагшын магтаал

лександр Моисонов энэ оной һарада Улан-Удын түмэрзамай е отличнo сэгнэлтэтэйгээр дүүр-

ургуули дүүргэгшэдые хүбаари- томилолгон дээрэ түмэрзамай 5- дистанциин кадрнуудай таһагые ша нүхэр Денисенко байлсажа, н залуу хүдэлмэришэдые абаба. үедэ тус ФЗО-гэй директор ба нүхэр Кузьмин нүхэр Де- никэдэ хандажа:

- Энэ Моисонов ургаха хүн даа. из байхат,— гээ һэн.

рагшын магтаал дэмы бэшэ нөө нүхэр Моисонов түмэрза- 5-дахи дистанцида дархашуулай дын бригадираар томилогдонхой.

-Бригадир болоһонһоо хойшо дынхидаигаа ажалай бүтээсые дээшэнь татаа,—гэжэ мүнөө р Денисенко хөөрэнэ.—Дунда гээр энэ бригада үдэр бүриин даалгабарие 160 процент дүүр-

Минии дуралһан мэргэжэл

Би һургуулиин эхин классуудта һуража байхадаа социалистическэ байгуулалта тухай хөөрэлдэхэдэнь ямар нэгэн ехэ барилга боложо байһан шэнгеэр ухаан ойндоо оруулдаг байгааб. Тиимэһээ бага наһанһаа хойшо барилгын хүдэлмэридэ инаглан дурладаг болоһон хүм. Мүнөө тэрэ барилгаа дүүргэлсэхэ зол хубида хүртөөб.

Үнгэрэгшэ хабар ФЗО һургуулида ерээд байхадамни «ямар мэргэжэлдэ дурланабши» гээд асуухадань «штукатурщик болохоб» гэжэ сэхэ харюусаа һэм.

Тэрэ сагһаа № 8 ФЗО-до һуралсажа, дурлаһан мэргэжэлээ оложо, «штукатурщик» гэһэн омог нэрэ олохоһоо гадна, еһо гурима гүйсэд мэдэхэ, политическэ эрдэмтэй хүдэлмэришэн болооб. Тус һургуулида һуража байха зуураа гое һайнаар ба шадабаритайгаар дуулажа, хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ наадажа һурааб.

Хамагай шухалань юуб гэхэдэ, би болбол большевистскэ партиин үнэн туһалагша болохо ленинскэ комсомолой зэргэдэ ороһон байнаб.

Ямар гайхалтай ехэ аргаболомжо гээшэб! Орөйдоо зургаахан һара соо өөрыгөө өөрөө танихаяа болитороо ургажа гарабаб. Иимэ ехэ аргаболомжо ондоо ямаршье орондо байхагүйл!

Энэ богонихон болзор соо намда мэргэжэл шадабари олгоһон ба намайе культурна хүнүүдэй нэгэн болгожо табиһан һургагшадтаа, һургуулидаа, комсомольско организацидаа гүнзэгы баяр хүргэнэб.

Ф. Шитина,

Улан-Удын № 8 ФЗО дүүргэгшэ.

Түмэршэ дархан болооб

Арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ сталинскэ табанжэлэй түсэбэй баталагдаад, советскэ арадай шэн габьяатайгаар ажаллажа байхыень харахадаа, би болбол энэ һүртэ ехэ хүдэлмэридэ хабаадаха гэжэ хүсэһэн байгааб. Арадай ажахыда ашагтайгаар хүдэлмэрилхын тулада мэргэжэл шадабари хэрэгтэй байха юм.

Ушар иимэһээ үнгэрэгшэ хабар Улан-Удэ город ерэжэ, ФЗО һургуулида ороһон байнаб.

Тэрэ сагһаа хойшо 6 һара үнгэрөө. Энэ үе соо нилээд ехэ юумэндэ һуража, мэргэжэл ехэтэй аха нүхэдэй дүй дүршэлые, арга методые шудалжа гарааб.

Улан-Удын депотой алдарта түмэршэ дархан Федор Лымарь гэгшын хайшан гэжэ хүдэлмэрилөөд иимэ ехэ алдар сууда гараһыень мэдэхын тулада үнгэрэгшэ зун тэрэнэй кузницада ошожо хараһан ба тэрэ алдарта хүнтэй хөөрэлдэһэнөө хэзээдэшье мартахагүйб.

Мүнөө һургууляа дүүргэд, хүдэлмэридэ томилогдохоео байхадаа:

—Солото Лымарь шэнгеэр хүдэлмэрилхэб, — гэжэ үгэеэ үгэхэ байнаб.

Түмэршэ дархан болоо гэһэн ажабайдалай путевкые намда олгоһон һургууляа саг үргэлжэ зүрхэндэ хадуужа ябаха байнаб.

Урдамни үргэн дардам харгы харагдана...

А. Малыгин,

№ 5 ФЗО һургуули дүүргэгшэ.

№ 3 РУ-да

№ 3 ремесленнэ училищи болбол Улан-Удын Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой дэргэдэ оршодог юм. Эндэ токарьнууд, түмэршэ дархашуул, фрезеровщигууд бэлэдхэгдэдэг.

Ород хэлэ һайн мэдэхэгүй бурят хүбүүд ба басагад тус училищида һуралсана. Урдань энэ училищиие дүүргэжэ гараһан ба мүнөө мастер болоһон нүхэр Шошхоев эдэнэрые түрэлхи хэлэн дээрэнь техникэдэ эрхим һайнаар һургахын тула тусхай бурятскa группа эмхидхэбэ.

Мастер

Холын Ярууна нютагһаа
Хонишон хүбүүн ерэжэ,
Үргэн ехэ заводой
Үүдэ татажа ороһон юм.

Анха түрүүн ерэхэдээ
Арай нюргаар багадажа,
Тэбсэг дээрэ зогсонхой
Тэбдүү хүдэлэн байгша һэн.

Эгээлэй хэды шүрэбүүдые
Эгээ түрүүн бүтээхэдээ,
Ажалша хүнүүдэй түхэлвөр
Альгандаа табин һайрхагша һэн.

Хамта сугтаа үүрилһэн
Хани олон нүхэдөөрөө,
Ород мастерай хажууда
Оньһото станок шудалаа юм.

Толидол ялагар станогойнь
Тодо хүгжэм аялгань,
Үлгынь хажууда бөөмэйлһэн
Эхынь дуундал болонхой...

Малша һайхан эхэшни,
Магтаалта дархан эсэгэшни,
Багаһаа мастер хүбүүгээ
Баяртай дурдан юрөөнэл.

Газетэ дээрэһээ шэртээшэ
Галтай хурса шарайшни,
Арбаад гаратай үетэдыш
Ажалай замаар урялнал.

Энхэ жаргалта арадайш
Эгээл бэлигтэй поэдүүд,
Шинии зоригые һайшаажа
Шэнэ шүлэгөө зохеонол.

Ч. Цыденжамбаев.

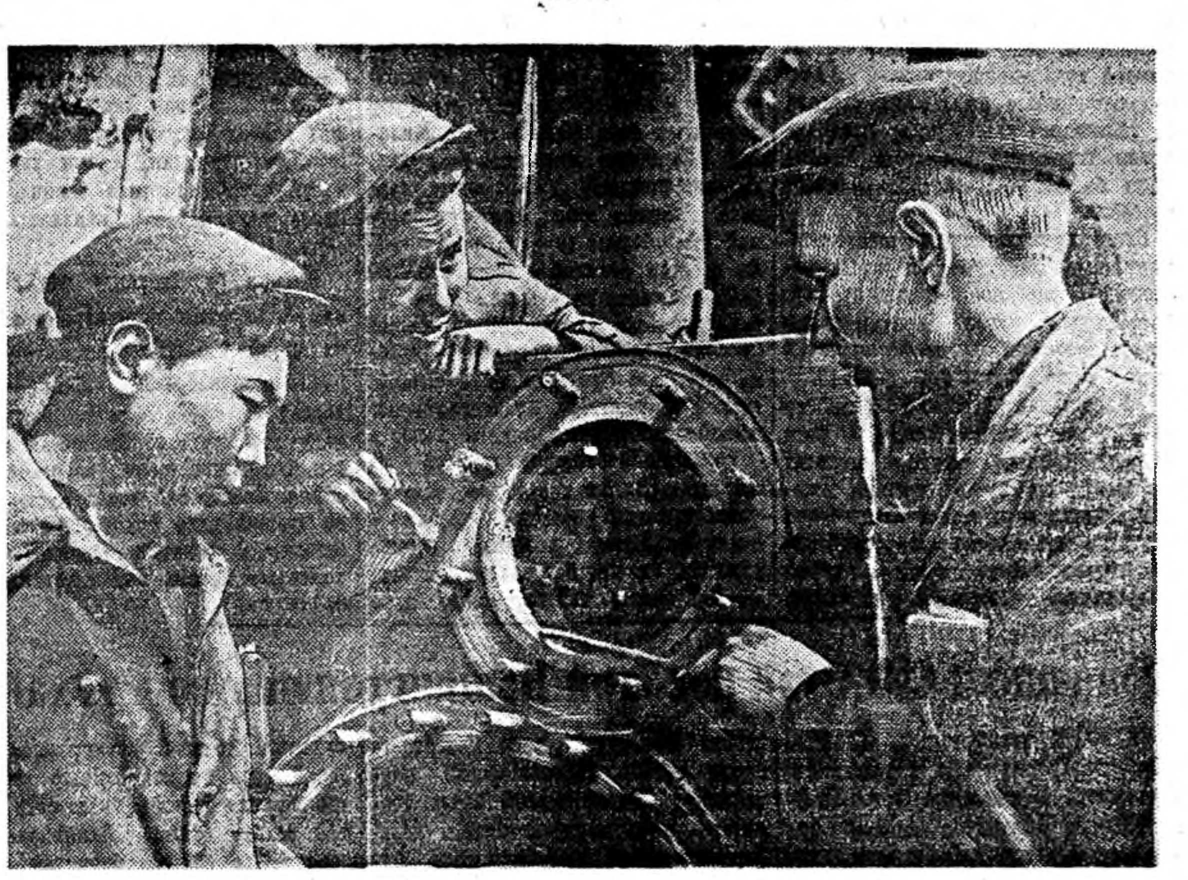

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй ордентэ ПВЗ-тэй паровозо-хабсаралгын цех. Мастер А. Мордовцев һаяхан ремесленнэ училищи дүүргэһэн слесарьнууд Б. Пиноев ба С. Дугаров гэгшэдтэ паровозой цилиндрнүүдые хайшан гэжэ холбохо тухай хөөрэжэ байна. М. Минеевэй фото.

Залуушуулай урда үргэн харгы нээгдэнхэй

СССР-эй гүрэнэй ажалай резервнүүдэй Министерствын Бурят-Монголой Управлениин начальнигые орлогшо С. С. ГРЕБНЕВТЭЙ хөөрэлдөөн

Сталинскэ Конституци болбол манай ороной гражданин бүхэндэ ажал хэхэ эрхэ олгожо, алтан үзэгөөр баталан бэшэһэн байна.

Ажал хэхэ энэ хүндэтэ үүргэеэ ашагтай туһатайгаар бэелүүлхын тула мэргэжэл олохо хэрэгтэй. Энэ мэргэжэлэй бата бэхи ба улам саашаа хурдан түргэнөөр нарижажа байхын тула һургаал, теори хэрэгтэй байха юм.

Манай социалистическэ орон дотор иимэ һургаал абаха үргэн харгы залуушуулай урда нээтдэнхэй.

1940 ондо нүхэр Сталинай үүсхэлээр гүрэнэй ажалай резервнүүдэй һургуулинууд—ФЗО ба ремесленнэ болон түмэрзамай училищинууд байгуулагдаһан байна.

Мүнөө манай Бурят-Монголой республика дотор ФЗО һургуулинууд — 5, ремесленнэ училищинууд — 4, түмэрзамай училищи — 1 байгуулагдаһан байна. ФЗО һургуулида 6 һара ба училищинуудта 2 — 2 жэл һуралсадаг байха юм. Республикын шэнэ барилганууд ба предприятинууд, транспорт ба холбоо-холбооной предприятинууд ажалай резервнүүдэй һургуулинуудай бии болоһон сагһаа хойшо 10 мянга гаран элдэб олон янзын мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые эдэ һургуулинуудһаа абаһан байха юм.

Эдэнэр ямар мэргэжэлтэй хүнүүд гээшэб?

— Токарьнууд, штукатурщигууд, телеграфистнууд, шулуушад, түмэрэй ба модоной дархашуул, фрезеровщигууд, телефонистнууд, будёо нэхэгшэд, шахтернууд, шэл шудхагшад, гагнууршад ба бэшэ олон түрэлэй мэргэжэлтэй хүбүүд ба басагад болоно.

Ажалай резервнүүдэй һургуулинуудые дүүргэжэ гараһан хүнүүд ажаүйлэдбэриин предприятинууд ба транспорт болон барилганууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байхадаа ажалдаа социалистическэ еһоор хандаха, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлаха ябадалай үльгэр жэшээнүүдые харуулна. Бури һаяхан һургуули дүүргэжэ гараһан Голубенко, Пашков, Швалов гэгшэд шэлэй заводто мастернууд болонхой. Клепальщик мэргэжэл оложо, һургуули дүүргэһэн Бурлакова гэгшэ технолог, түмэрэй дарханай мэргэжэл абажа гараһан Дзеруль гэгшэ конструктор болонхой. Ажалай резервнүүдэй һургуулинуудые дүүргэжэ гараһан нилээд олон залуу хүдэлмэришэд республика доторoo мэдээжэ стахановецууд, новаторнууд болоһон байха юм.

Ажалай резервнүүдэй һургуулинууд һурагшадые эрхим һайнаар һургаха дүүрэн эрхэ байдалтай. Эрдэм ба мэргэжэл түгэс һургагшад, хүмүүжүүлэгшэд, мастернууд эндэ олон бии.

Һурагшадай мэргэжэл олохо ябадалда шухала зүйл болохо мастерскойнууд тон һайн тухеэрэлгэ ба мүнөө үеын техникээр зэбсэгжүүлэгдэнхэй.

Һурагшадай ажаһуудалай хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулагдадаг. Энэ талаар манай правительство айхабтар ехэ мүнгэн зөөри гаргашалдаг байна. Гансахан энэ намарай үедэ һурагшадай хамтын байрануудые заһабарилгада 500.000 түхэриг гаргашалагдаһан байна.

ФЗО, РУ ба ЖУ һургуулинуудта абтагшад дүүрэн һангай хүзүүн дээрэ һурадаг юм. Эрхим һайн станок тухеэрэлгэнүүд, уужам ба һаруул хамтын байранууд, хубсаһа хунар, һуралсалай хэрэгсэлнүүд, эрхим һайн эдеэ-хоол—эдэ бүгэдые манай правительство түлбэригүйгөөр һурагшадта гаргажа үгэдэг байна.

Ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта һурагшад болбол тон ехэ нийтэ болбосорол абажа гарадаг. Тус һургуулинуудай дэргэдэ элдэб түрэлэй кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Эндэ тоо бодолгодо тулюур байгаа һаа, кружогто ябажа тоо бодолгодо һураха, ород хэлэндэ муу байгаа һаа, ород хэлэ һураха гэхэ мэтээр һурагша бүхэн эрдэмээ дээшэлүүлжэ шадаха байна. Манай һургуулинуудай дэргэдэ физкультура ба уранһайханай самодеятельность илангаяа үргэн далайсатайгаар дэлгэрэнхэй. Үнгэрэгшэ зун физкультурын талаар болоһон мүрысөөнүүдтэ илажа, гурбан кубок абаһан байна.

Залуу хүдэлмэришэдэй үндэр бүтээсэтэ ажал болбол хамагай түрүүндэ һуралсалай шанарһаа дулдыдадаг байха юм. Ушар иимэһээ ЖУ, РУ ба ФЗО һургуулинуудай һурагшад һуралсалаа зүбөөр эмхидхэжэ, практикые ашагтай туһатайгаар үнгэргэхэ ябадалда онсо анхаралаа хандуулдаг байна. Мүнөө үедэ һуралсалай теоретическэ тала болохо материалнуудай технологиие шудалха ябадал үргэдхэгдэһэн ба үйлэдбэриин практика дээрэ олон зүйлэй юумэнүүдые бүтээжэ һураха ябадалда онсо анхарал хандуулагдаһан байна.

Мүнөө ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта таталганай эхилээд байхада хүдөөгэй ба городой залуушуулда иигэжэ хэлэгдэхэ байна:

— Манай һургуулинуудта орожо, ажалай баатаршалгын үргэн харгыда гарыт!

Залуу шахтёрнууд

эр харгыгаар түргэн поезд гүйлгэжэ, түсэбтэ ажахын лтые хурдадхана. Томо ехэ үүд дээгүүр түмэр, булад хайагдан болбосоруулагдажа, түрэл ймнай түгэс хүсые арбидхана. зутаад мянган ехэ, бага фабнүүд арад зоной хэрэглэмжые улам һайнаар хангахын ту- бүтээеэ ехэдхэнэ. Олон н мянтан одо мүшэд шэнги туяагаар гэр байрануудые тодог, оньһото орео станогуудые эдэг электростанцинууд утаадэнь үдэшэнэ.

бүгэдын «эдеэниинь» хара — шулуун нүүрһэн мүн. Энэ түлишые хэрэглэхэгүй ажаэриин һалбари тэжэ байхалахуу юм.

Эхэ оронойнгоо бүхы гол һүю тэжээл үгэхэ гээшэ юун хүндэтэй хэрэг гээшэб! —гэан ФЗО һургуули дүүргэалуута-Нүүрайн нүүрһэнэй йда шахтер болоһон Жигжигорхон хөөрэнэ.

э гансахан Жигжитовэй омгорин, харин бүхы үбгэн ба за шахтернуудай омгорхол мүн

нь шахтерой хүдэлмэри хүүндэ гэжэ тоологдодог байгаа мүнөө, советскэ үедэ энэ хадаа нэрэ түрын, зориг бадаруулагша хүдэлмэри болоо. Урдань шахтерой хүдэлмэри муухай гэжэ тоологдодог байгаа һаа, мүнөө, социалистическэ байгуулалтын үедэ нангин һайхан, омгорхол түрүүлдэг ажал болоо.

Иимэ байнгүй арганьгүй! Хаанта засагай үедэ, шүдөөрөө шулуу мэрэһэндэл адли хайлаатаар нүүрһэ малтадаг байһан юм. Тиихэдэ мүнөө электрын хүсөөр, тусхай комбайнаар нүүрһэ малтанал. Урдань малтаһан нүүрһөө мореор зүдхүүлжэ шахта сооһоо гаргадаг байгаа һаань, мүнөө нүүрһэ ашаһан вагонеткэнүүд өөһэдөө гүйлдэжэ ябаһандал электрын хүсөөр уратша хойшоо таһалгаряагүй ябажа ябахыень харахал та.

Тэдэ «ухаанта» машинануудые «захиржа» байдаг хүнүүдые харахадатнай ямар дипломадууд гээшэб гэжэ һанамаар өнгэр захзарaa алта мүнгэн утална татуулан толорждо ябадаг Хүндэтэ шахтернууд, һаяхан шахтер нэрэтэй боложо, ерээдүйн гое һайхан замай эхи гэшхэһэн залуушуул байхал.

Хэн мэдэхэб, хажуудаа байһан Хүндэтэ шахтерые харахадаа «иимэ сэрхэ хүнүүд тусхай түрэдэг юм гү» гэжэ заримдаа һанадаг залуу шахтер хэдэхэн жэл болоод байхада өөрөөшье иимэ хүн болохо аалам...

Тиимэ хүнүүд болохол даа. Юуб гэхэдэ, хүн бүхэндэ ургаха, болбосорхо арга олгоһон, хүн бүхэнэй урдэ гое һайхан, үргэн дардам зам нээжэ үгэһэн советскэ орон дотор тэдэнэр ажаһуужа, ажал хүдэлмэридэ һуража ябанал. Харагты: урзандa жэл Түнхэнһөө ерэһэн Дондок, Яруунаһаа ерэһэн Доржи, Түгнын талада борьбо дээрээ болоһон Будажап болон бэшэ олон олон залуу хүбүүд шахта соо ороһон түрүүшынгээ үдэрнүүдтэ арайхан гэжэ хахад нормо дүүргэдэг байгаа һаа, мүнөө биб гэһэн задаруун хүдэлмэришэд боложо, ажал хүдэлмэридөө аха нүхэдһөө ехээр дутахаяа болинхойл.

— ФЗО дүүргэжэ ерэөд, шахта соо хүдэлмэрилжэ эхилхэдэ нэгэ талаһаа баяраЙ долгин эбхэржэ, нүгөө талаһаа аха нүхэдһөө гээгдэхэ гү, али дүршэл багатай байһан дээрэһээ хорон бүсалһандал байгшэ бэлэй, — гэжэ нүхэр Жигжитов хөөрэнэ.—Мүнөө һара ерэхэ бүри үйлэдбэриинтөө даалгабарие багааршье һаа улам улам үлүүлэн дүүргэдэг болоһоной ашаар һүүлшын зургаан һара соо нэгэ жэлэй түсэб дүүргээб.

Ганса Жигжитов бэшэ, харин залуу шахтернууд бүхэлдөө шахүү иимэ амжалтануудые түйлана. Эдэнэр үсэгэлдэрэй ФЗО-гэй һурагшад, мүнөөдэрэй залуу шахтернууд хадаа хоер хүнэй бүтээхэ ажалые бүтээнэ, хоер хүнэй абаха салин хүлһэ абана.

«Теэд хоер хүнэй хүдэлмэрилхэ сат соо хүдэлөө юм зааб даа» — гэжэ уншагшад һанажа болохо. Тиимэ бэшэ. Нэгэ хүнэй хүдэлхэ сат соо, 8 час соо хүдэлөөд иимэ амжалта түйланал гэжэ тайлбарилха хэрэгтэй.

—Сэнгэлиг хүхюунөөр амарха, эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлхэ сат ба эрхэ байдал бидэнэртэ дүүрэн бии, — гэжэ навалоотбойщик нүхэр Плахин хөөрэнэ.

...Үдэшэлэн. Гое һайханаар шэмэгдэһэн, электрын гэрэлээр толорһон, шахтернуудай клуб соо ороходо шуутатай хүхюун, залуушуулай энеэдэ наадан... Ирагуу һайхан хүгжэмэй аялган доро хатар танца болоҗо байба.

Энэ үедэ клубай сцена дээрэ нэгэ залуухан бурят хүбүүн гаража ерэд:

— Владимир Плахин, репетици эхилхэнь, — гэжэ оголно.

— Зай, ошохом, — гэжэ тэндэ танцовалжа ябаһан Плахин хэлээд, сцена өөдэ тарана. Энэ хадаа үдэр шахта соо барьягар хара гартай, өһэ тооһон болошоһон нюуртай байһан залуу шахтер Плахин мүнөө һаарал коверкот костюмтай, ямар артист гээшэб гэжэ һанамаар хүн болошоһон байба.

Эдэ залуу шахтернуудай ажабайдалтай танилсаад байхада, тэдэнэр тансахан лэ ошо залитайгаар ажалладаг бэшэ, мүн сэнгэлиг хүхюунээр амардаг, элдэб кружогуудта ябажа эрдэм болбосоролоо, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлжэ байдаг хүнүүд байба.

Эндэ драматическа, дуунай, танцын, хүгжэмэй кружогууд бии. Залуу шахтернууд тус кружогуудта ябажа, нийтэ культурна хэмжээгээ дээшэлүүлнэ. Хоерхон жэлэй саада тээ хүдөөгэй һургуули дүүргэжэ гараад колхоздоо хүдэлмэрилжэ байтараа комсомольско организациин путевкоор ФЗО-до ерэһэн Владимир Плахинай мүнөө шахтер-стахановец болоод, сүлөөтэй сагтаа драмкружогые хүтэлбэрилжэ байһан жэшээ хараад үзыт. Юун гэһэн түргэн ба ехэ ургалта гээшэб! Энэ ганса Плахин бэшэ. Бултадаа танигдашагүйгөөр ургаа.

Мүнөө жэлдэ үдэшын һургуули нээгдээ. Таби гаран һурагшадай дунда мүнөөхи Жигжитовнай һуулсана. Эдэнэр 6-дахи классай һурагшад.

Һургагша Анна Михайловнатай хөөрэлдэхэдэ:

— Бултадаан шахуу һайнаар һуранад. Илангаяа залуу шахтернууд Жигжитов, Борисов, Гомбоцыренов ба бусад тон һайнаар һуранад гэжэ магтана.

Эндэһээ гараад шахтернуудай библиотекэдэнь ошобобди. Хүн зон олон. Һаяхан № 18 ФЗО дүүргээд ерэһэн Молчанов, Ардуев, Наумов ба бусад уншагшад болохоео бэшүүлжэ байна. Залуу шахтер Залуцкий гэгшэ «Еһотой хүн тухай повесть» абажа байна. Нүхэр Залуцкий хадаа энэ он соо хоердохи жэлэйнгээ түсэб мүнөөдэр дүүргээ гэжэ Рудоуправлениедэ һуухадаа дуулаһан тула, тэрэнэй ямар ном уншадаг байһые мэдэхээ хүсэжэ, карточкыень харахада энэ жэл соо 40 гаран ном абажа уншаһан байба. Тэдэнэй дунда А. Фадеевэй «Залуу гварди», С. Бабаевскиин «Алтан Одоной кавалер», Ф. Гладковой «Цемент», М. Пришвинэй «Минии орон» гэхэ мэтын советскэ уранзохеолшодой номууд ба классигуудай зохеолнууд бии байха юм.

— Библиотекэмнай яһала олон ба элдэб янзын номуудтай, эндэ түрэл бүриин журналнууд, газетэнүүд бии. Бидэнэр ойлгоогүй юумэеэ эндэл ойлгодог, дуулаагүй юумэеэ дууладаг байнабди. — гэжэ нүхэр Залуцкий хөөрэнэ.

Эндэ энэ-тэрэ юумэ хөөрэлдэжэ байтарнай, малгай дээрээ ялагар-ялагар фонарь зүүһэн хэдэн залуу хүбүүд орожо ерэнэд. Эдэнэр болбол шахта соо үйлэдбэриин практика гаража байһан ФЗО-гэй һурагшад байба.

— Зай, залуушуул, бидэнэрэйнгээ бүлэдэ ерэхэ дутэлжэ байна гүт? — гэжэ тэндэ байһан шахтер Демин тэдэнэрһээ асууна.

— Таанарайнгаа бүлэдэ оронтожошье байна гээшэ хабди. Мүнөөдэр хорин мянгадахи тонноео малтаабди, —гэжэ тэдэнэрэй нэгэниинь харюусана.

Энэнь зүб. Тус ФЗО-гэй һурагшад энэ жэлдэ үйлэдбэриин практика гараха зуураа 20.000 гаран тонно нүүрһэ малтажа, Эхэ орондоо үгэһэн байха юм.

Һуралсажа байгаад иимэ ехэ түлишэ гаргажа үгэдэг хүнүүд һургууляа дүүргэжэ, еһотой шахтернууд болоод байхадаа хэды шэнээн ехэ нүүрһэ арадайнгаа ажахыда үгэхэ гээшэб!

— Һуражашье байгаашадынь, һургууляа дүүргээд хүдэлмэрилжэшье байгаашадынь шахтернуудай найдамтай халаан болоҗо шадаа, —гэжэ парторг нүхэр Шахов хөөрэнэ. —Эдэнэрэй нэлээнхы олонхинь комсомолецууд юм. Манай комсомольско организаци болбол парторганизацииингаа хүтэлбэри доро ябажа, залуу шахтернуудай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулна. Шахтернууд — комсомолецууд политһургуулинууд ба кружогуудта һуралсанад. Нилээд олониинь агитаторнуудаар хүдэлмэрилжэ, хүдэлмэришэдэй гэр бүлэнэрэй дунда тон ехэ ойлгуулалжын хүдэлмэри ябуулна.

Залуу шахтернуудай амжалта түйладаг ушарынь юуб гэбэл, тэдэнэрэй социалистическэ мэдэрэл. Эхэ оронойнгоо үмэнэ харюусалгатай байһанаа ойлгоһон ябадал мүн болоно, — гэжэ нүхэр Шахов хөөрөөгөө түгэсхэнэ.

Ц. ЦЫБИКОВ.

Италидахи забастовкын хүдэлөөн

РИМ, декабриин 8. (ТАСС). «Бреда» гэжэ миланска томо металлургическа ба машино-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд болбол 1400 хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаха ба үйлэдбэреэ хааха гэһэн предприятиин дирекциин һэдэлгэдэ эрид шууд ба нэгэн һаналтайгаар эсэргүүсэбэ.

Булэг хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаһанда харюу болгон бүхы халаагаарша заводһоо гарахые арсажа, байрануудтаа үлэбэ. Дирекци хадаа металлистнуудай профсоюзуудтай хэлсээ хэжэ эхилхэ баатай болоо.

«Маршаллай түсэбэй» үндэлөөр итальянска ажаүйлэдбэрие бага болголго хангаха эрхэ нүхэсэл байгуулха зорилгоор, тэндэхи ажаүйлэдбэриин эзэд правительстводоо хамтадаа итальянска ажаүйлэдбэриһээ хүдэлмэришэдые гаргаха тухай «Маршаллай түсэбые» гүйсэдхэхэ американска захиргаанайхидай захиралта бэелүүлхые оролдоһотойгоор һэдэнэд. Сарагатовец Корси гэгшын хүтэлбэриһээ машино-бүтээлгэ мүнгөөр хангалгын фонд (ФИМ) хадаа Миланай «Капрони» гэжэ заводһоо олон хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаха эрилтэ хэбэ. Тиигээгүйһаатнай үйлэдбэридэ шухала урьһа зээли үгэхэеэ болихобди гэжэ занаһан байна. Миландахи «Фальк» гэжэ металлургическа заводой дирекци (эзэниинь христианско-демократическа партиһаа һунгагдаһан сенатор юм) 4 мянган хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаха эрилтэ хэнэ.

Тосканда забастовко хэгдэжэ ба ажалшад полици хоерой хоорондо үе үеын тулалдаан боложо үргэлжэлһөөр. Ноябриин эхинһээ бодожо эхилһэн ба хүдөө ажахын договорнуудай болзор хойшолуулхые, ажалай түлбэриин услови шэпээр хаража үзэхые эрилтэ хэһэн батрагуудай хүдэлөөнтэй дашарамдан тус областьдо ушарһан ориион байдал улам хурсадажа байна. Ливорнын ажалшад болбол батрагуудтай һанал нэгэтэйгээ харуулан, «хани харилсаагүй» гэһэн тактика барина, нормоһоо үлүү саг соо ажаллахые арсана.

Лигури ба Тосканда эдеэ-хоолой ажаүйлэдбэриин хүдэлмэришэдэй нэгэ часай забастовкын болоһоной һүүлээр, декабриин 6-да эдеэ-хоолой ба талха таталгын ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй бүгэдэниитын забастовко соносхогдоһон байна. Забастовко хадаа салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай ажалшадай эрилтыень ажаүйлэдбэриин эзэдэй хангахые арсаһанһаа шалтагаалһан байха юм.

Афинадахи США-гэй посолой Вашингтон ошоһон тухайда

БЕЛГРАД, декабриин 7. (ТАСС). «Сүлөөтэ Греци» гэжэ радиостанци Афинадахи американска посол Грэйди гэгшын Вашингтон ошоһон тухайда үсэгэлдэр тайлбарилан дамжуулба, Джорж Маршаллай Афиныда ерэһэнэйхитэй жэшэбэл, тэндэхи байдал мүнөө баахан даарш хубилаагүй гэжэ тэмдэглэхэ зуура, «Сүлөөтэ Греци» гэжэ радиостанци иигэжэ мэдүүлбэ: «Граммосын ехэ хубинь демократическа армиин гарта байна. Вицы область хадаа эрхэ сүлөөгэй илагдашагүй хэрэм байһан зангаараа. Центральна Македонидо демократическа арми хадаа американска хүлһэншэдые үлдэжэ ба өөһэдынгөө ябуулгые Салоники хүрэтэр дэлгэрүүлнэ. Пелопоннесскэ хахад арал дээрэ королевскэ сэрэгүүдэй хоер добтолго буруу һурэбэ. Пелопоннесскэ партизанууд Пелопоннессэй бүхы территори дээрэ ябуулга хэжэ, королевскэ сэрэгэй зам харилсаае, бэхэжүүлмэл пунктнуудые, холбоо саг үргэлжэ һандаргажа байдаг.

Гансахан Фессалида 5 мянган залуу хүбүүд, басагад демократическа армиин зэргэдэ оробо гэжэ һаяхан афинска парламент дээрэ нэдүүлгэ хэтэдэһэн байна».

Энэ бүхы ушар байдал Грэйдидэ мэдээжэ. Тэрэ хадаа Маршалл шэнги, хэдэн миллион долларын гаргашалагдабашье партизанска хүдэлөөн улам шангадажа байна гэжэ хэлэхэ байба. Грэйди хадаа королевскэ армиин улам улам зоригоо хухаржа, тэдэнэй дурагүйтэхэ ябадалай бури ургажа байһые өөрынгөө правительстводо мэдээсэхэ баатай болохо байна. Национал-гвардеецүүдшье эблэрэл баталхые эрихэ зуураа байлдаанда орохоһоо арсадаг байна гэжэ саашадаа тайлбарилга соонь хэлэгдэнэ.

Афинын правительстводо тэдхэхын тулада Грэйдиин эрилтэ хэхэ байһан туһаламжа афинын правительствые абаржа шадахагүй. Өөһэдынгөө эрхэ сүлөөтэй түлөө тэмсэлэг греческэ арадай харуулдаг дура зориг американска долларһаа хатуу байһые ажабайдал харуулба. Грециин арадай тэмсэл ба хохидол илалтаар дүүрэхэл гэжэ тобшолол хээд радиостанци дамжуулгаа дүүргэнэ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

Бомбейлэхи 15 мянган докернууд болбол профсоюзна 8 ударидагшадые арестовалһан ябадал буруушаагаад, тэдэниие түлөөлхыень эрижэ забастовко соносхобо.

* * *

1944 ондо Польшодохи капиталовложенинүүдэй нүрэнэй түсэбые мүнгөөр хангалгада 290 миллиард златых һомологдоо.

* * *

Һүүлэй үелэ Австри дотор олон янзын товарнуудай, түбхын түрүүндэ гутал, бүд ба электро-хэрэгсэлнүүдэй үнэ сэн ехээр дээшэлээ. Австриин үйлэдбэриин хэмжээн мүнөө үелэ дайнай урда гээхиин арайхан 65 процентдэ хүрэһэн байна.

* * *

Иранда һүүлэй 20 хоногой турша соо килограмм фасолиин үнэ сэн 8-һаа 20 риал хүрэтэр, горохын үнэ сэн — 7-һоо 11 риал хүрэтэр нэмээ. Малай тоһоной үнэ сэн 35 процент дээшэлбэ.

* * *

Болгариин бүхы тосхонуудай дүрбэнэй нэгэ хубида ажалшадай кооперативна ажахынууд тогтоогдоо. Орон дотор 1000 гаран тиимэ ажахынууд тоологдоно. Эдэ хадаа энгэй ажахынуудһаа 25 — 30 процент дээшэ ургаса хурааха абаба, малажалые амжалтатайгаар хүгжөөжэ байна, тэдэнэй хамтарһан тарлашадай олзонь улам арбижана.

* * *

Парижда уранзохеолшо Жан Кассу гэгшын түрүүлэлгэ доро олон мянган хүнэй хабаадалгатай суглаан болобо. Энэ хадаа франкистскэ Испанитай союз байгуулгада эсэргүү, эб найрамдалай түлөө испанска арадтай һанал нэгэдэлгын түлөө тэмсэхэ зорилготойгоор үнгэрбэ.

* * *

Сириин президент байһан Хашем Атасси гэгшэдэ сирийскэ шэнэ правительство байгуулхые даалгагдаһан байгаа. Теэд, Хашем Атасси тус үүргэһээ арсаба.

* * *

Салоникида (Греци) сэрэгэй трибуналай шиидхэбэриин еһоор, наймаан хүн, тэрэ тоодо 3 эхэнэрнүүд, партизануудта туһалаа гэдэжэ, буудагдан алагдаба.

* * *

Почтово түлбэринүүдые ехэ болгохыень Конгрессэдэ дурадхахаб гэжэ США-гэй почтын Министр Дональдсон гэгшэ мэдүүлбэ. Почтын Министерство энэ жэлдэ 550 миллион долларой хэмжээтэй үлэмжэ ехэ дутагдалда орожо байна.

* * *

Англиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ниитэ тоонь 1949 оной январиин 1-дэ 810. 500 хүн болохо юм гэжэ Английскэ Обороной Министр Александер общинануудай палатада мэдүүлбэ.

Советскэ сэрэгүүдые хойто Кореяһаа гаргалга тушаа

ПХЕНЬЯН, декабриин 10. (ТАСС). Пхеньянска радиогой мэдээсэһэнэй еһоор, Хойто Кореяһаа советскэ сэрэгүүдэй гарахада хүндэлэн үдэшэлгэ эмхидхэхэ центральна комисси хадаа советскэ сэрэгүүдые үдэшэлгэдэ 1.400.000 үлүүтэй хүн хабаадаа гэжэ мэдээсэбэ. Советско-корейскэ барисаае бэхижүүлгэдэ уряалһан хэдэн арбаад мянган бэшэгүүд тэндэхи арад зоной нюурһаа советскэ сэрэгүүдэй нэрэ дээрэ абтаһан байха юм.

Иштван Доби гэгшэ Венгриин премьер-министр болобо

БУДАПЕШТ, декабриин 10. (ТАСС). Энэ үглөөгүүр Министрнүүдэй Соведэй заседани болжо, правительствын бүхы составай тушаалһаа гараха тухайда гуйлтатайгаар Республикын президентдэ хандаха шиидхэбэри гаргаа.

Тэрэнэй һүүлээр, парламентын политическэ комиссиин заседани зарлагдажа, Хүдөөгэй жэжэ эзэдэй партиин түлөөлэгшэд Премьер-Министрын тушаалда өөһэдынгөө шэнэ кандидатурые дурадхаба. Тус комисси хадаа Хүдөөгэй жэжэ эзэдэй партиин түрүүлэгшэ Иштван Доби гэгшые Премьер-Министрын тушаалда томилхые дурадхаха гэбэ.

Мүнөөдэр президент болбол Доби гэгшые Венгриин Премьер-Министр болгожо баталаа. Доби хадаа правительствын хуушан составые гол түлэб үлээхэ бодомжотойб гэжэ республикын президентдэ мэдүүлһэн байна. Добиин ороодо, газартаряалангай министрын тушаалда, Иштван Чала (Хүдөөгэй жэжэ эзэдэй парти) томилогдоо. Транспортын министр Эрнэ Гере финансын министрын уялгые даалсадаг зангаараа үлэбэ.

Мүнөөдэр Венгерскэ Республикын президент Сакашич Арпад Венгриин шэнэ правительствоһоо шахаан тангариг абаба.

США-дэхи президентскэ һунгалтануудай эсэсэй дүнгүүд

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 10. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй еһоор, эсэсэй тусхайта мэдээнүүд хадаа ноябриин 2-то болоһон президентскэ һунгалтанууд дээрэ Трумэн 24.104.836 голосуудые, Дьюи — 21.969.500 голосуудые, Турмонд — 1.169.312 голосуудые, Уоллес — 1.167.100 голосуудые абаа гэжэ харуулна. Бусад партинуудай кандидадууд хэдэхэн голосуудые абаһан байха юм.

Президентые һунгалгада дүн хамта 48.680.416 һунгагшад хабаадаа. Тиин, Трумэн хадаа һунгалтануудта хабаадаһан һунгагшадай голосуудай хахадһаа үсөөе абаһан болоно. Иимэ ушар 1916 ондо президентые һунгаха үедэ гараһан юм.

1944 ондо президентые һунгалгада 47,9 миллион хүн, харин 1940 ондо — 49,8 миллион хүн хабаадаһан байгаа. Энэ жэлэй һунгалтануудта 1940 онойхиһоо үсөөн ба дайнай үеын 1944 онойхиһоо үлэ мэдэг олон хүн хабаадаба. Гэхэ зуура, һүүлэй дүрбэн жэлэй турша соо 10 миллион шахуу хүн һунгуулиин наһа гүйсэһэн байха юм.

Грецидэ туһалха тухай

Трумэнэй тоосоо тушаа юун гэлсэнэб

АФИНЫ. (ТАСС). Грецидэ ба Турцида туһалха тухай Трумэнэй тоосоое тайлбарилгагүйгөөр газетэнүүд тунхаглана. Греческэ зэбсэгтэ хүсэнүүд хадаа партизануудые илахада хүрэхөөр тоотой гэжэ американэнүүдэй тоолоһые газетэнүүдэй гаршагууд соо тэмдэглэгдэнэ. «Элефтериа» газетэ иимэ гаршаг үгөө: «Трумэнэй тоосоон — греческэ правительстводо хүндэ сохилто болобо». Правительственнэ бүлэг нюурнууд Трумэнэй тоосоое тон ехэ гайхалтайгаар уттаба, юундэб гэхэдэ, тэрэ хадаа греческэ сэрэгүүдэй тоое 250 мянга хүрэтэр олон болгохо тухай греческэ правительствын гүйлтэдэ США-гэй правительство арсаа, мүн мүнөө байгаа хүсэнүүдээр ямар-нэгэн амжалтануудые түйлаха аргаболомжонуудай байһан тухайда Трумэнэй найдабаригүй зүбшөөрхэ хүн Афинада хомор юм.

1948 оной операцинуудай бүтэлгүй хосорһондо греческэ правительство ба командованиие Трумэнэй зэмэлһэн тушаа тэдэ бүлэг нюурнууд гайхана.

ДАЛИТА ЗАМУУД УГТАНА

Бурят-Монголой залуушуул сталинска авиацида дуралжа, тэрэнэй алдар солото соколнуудай түйлаһан үндэр илалта габьяагаар омгорхон баясажа байдаг. Авиаци тухай хөөрөөнэй болоходо эдир залуушуулай хасарнуудынь улайжа, сэнхир тэнгэриие шэн зоригтойгоор дабаха летчик болохын арюун хүсэлөөр тэдэнэр эрмэлзэн байдаг юм. Манай Эхэ ороной үүлэгүй сэлмэг номин тэнгэри уряалан дуудажа байһан шэнгеэр тэдэнэндэ һанагдадаг.

Улан-Удын № 1-дэхи дунда һургуулида авиациин хэрэгүүдээр һонирходог нилээд олон эдир эдэбхитэнтэй уулзаха байнабди. Һаяхан Авиацида туһалха һайн дуранай обществонуудай республиканска Эмхидхэлэй бюрогой инспектор нүхэр Бабановай тус һургуулида ерэхэдэнь шаг шуунатабилдан наадажа байһан зон, жаргалта багашуул тэрэниие һонирхон тойрожо хүндэтэйгөөр угтабад. Нүхэр Бабанов тэндэ суглараһан һурагшадта хандажа:

—Би авиациин мотор шудалха кружок эмхидхэхээ танда ерээб. Һураха дуратан танай дунда бии гү? — гэбэ.

— Бии! —гэжэ баярлаһан багашуул тодо шангаар харюусабад.

Авиациин мотор шудалха кружогто һураха дуратан тэрэ дары бэшүүлжэ эхилбэ. Бэшүүлһэн һурагшадай дунда Виталий Кудрявцев, Геннадий Смирнов, Юрий Лютин, Владимир Обухов, Александр Калашников, Алексей Самбаров ба бусад байба.

Эдэ багашуулые харахада сэдьхэл зүрхэн баясан байдаг. Юуб гэхэдэ, эдэнэрэй эхэ эсэгэнэр залуу ябахадаа үндэр огторгойн блатар эзэд болохо тухай эрмэлзэлгэгүй байхаһаа гадна, агаараар ниидэжэ болохо юм гэжэ һанаашьегүй ябаһан байна бшуу.

Виталий Кудрявцевые абаад үзэе. Тэрэ мүнөө 9-дэхи класста һурана. Һургуулияа дүүргээд Аэроклуб ошожо һураха хүсэлтэй. Тэрэ арбадахи класс дүүргэһэнэйнгээ удаа Аэроклубта һуража, летчигой мэргэжэлые оложо шадаха аргатай байна.

Анханда, Виталиин эсэгэ Иннокентий Кудрявцев өөрынгөө хүбүүн шэнгеэр энээн тухай хүсэл зориг түрүүлхэ байгаа гү? Эсэгэдэнь тиимэ хүсэлэй ба арга-боломжын байгаагүйнь мэдээжэ. Хайшан гэжэ амидаран байхын тухайда хододоо һанаа үнөөн болоожо байһан тэрээндэ эрдэмдэ һураха арга забда олдоогүй байгаа. Тиимэһээ Виталиин эсэгэ арайхан гэжэ хүдөөгэй һургуули дүүргээд хоолойгоо тэжээхын түлөө хүдэлмэри бэдэржэ ошохо баатай болоһон байха юм.

Виталиин эхэ залуудаа бaһал тиимэ хүндэ байдал соо залуу наһанайгаа жэлнүүдые үнгэргэһэн юм. Тэрэ эрдэмдэ һурахаяа гартаа нэгэшье удаа ном дэбтэр барижа һургуулиин һаруул гэрэлтэй байшанда ороогүй.

Алексей Самбаров гэжэ 16 наһатай бурят хүбүүнээр Виталий нүхэсэдэг. Алексей арбадахи класс дүүргэхээ байна. Алексейн эсэгэ колхозник Василий ном бэшэг мэдэхэгүй юм. Мүн Анна гэжэ нэрэтэй эхэнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябажа залуу наһаа үнгэрөө. Тэдэнэй багадаа һураха һургуули байгаагүйнь элитэ.

—Минии аха Борис летчик байһан юм. Тиимэһээ би ахынгаа замаар зорихоб,—гэжэ Алексей омог баяртайгаар нүхэдтөө хэлэдэг.

Алексей эрхим һайнаар һуража летчик болоод гражданска самолет жолоодожо магад. Тэрэ буурал һайхан Байкал дээгүүр түрүүшынхеэ ниидэжэ ябахадаа алдарта Байкал тухай ород арадай уни холоһоо хойшо дууладаг гайхамшаг иргуу дууе омог шангаар дуулажашье болохол.

Залуу летчик Алексей гансахан Байкал соо ябадаг омуль гэжэ загаһадай һүрэгүүдые бэдирхээ далай дээгүүр ниидэхэ даабари абажашье магадгүй.

Бусад хүүгэдэй ерээхэ үдэрнүүдэй һаруул гэрэлтэ хуби зол тухай баһал иигэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр летчигууд, планеристнар, парашютистнар, авиационно моторнуудай ба самолёдуудай конструкторнууд болохо һайн һайхан хүсэлтэйл.

Тэдэ һурагшадай олонхинь мүнөө һургуулидаа авиационно мотор шудалжа байна. Парашюдай спортые шудалха хүсэл зорилготой хэдэн хүүтэд тусгаар группа болонхой. Тиимэһээ Авиацида туһалха һайн дуранай общество болбол парашютистнарай кружок һургуулиинь зэргэдэ эмхидхэжэ, һурагшадай хүсэлые дүүргэбэ.

Гадна, нилээд олон һурагшад өөһэдынгөө гараар модельнүүдые бүтээхэ авиамоделистнууд болохоео ехэтэ эрмэлзэдэг. Тиимэһээ тэдэнэр Пионернүүдэй Байшанда эмхидхэгдэһэн авиамоделиин кружогто ошожо һуралсажа байдаг. Тэндэ һурагшад «нугаһан» болон бусад оньсоо модельнүүдые, резинэ моторто самолёдуудай ба планернуудай модельнүүдые тусхай схемэдэ заагдаһан еһоор хабсаржа һурана.

Авиационно хүдэлмэринүүд Улан-Удэдэ гансахан энээгээр хизаарладаг бэшэ. Мүн № 63 һургуулида, Судоһабаарилгын заводто, мяханай комбинадта, паровозо-вагонно заводто, мебельнэ ба сэмбын фабриканууддта, машина байгуулгын техникум, түмэр замай училищи гэхэ мэтын газарнуудаар авиациин хэрэгүүдые шудалха һайн дуранай кружогууд олоор эмхидхэгдэнхэй.

Авиационно хэрэгые шудалха ябадалые һайжаруулха зорилготойгоор авиацида туһалха һайн дуранай обществонуудай республиканска эмхидхэлэй бюро тусхай классуудые бэлэдхэнэ. ДОСАВ-эй эмхидхэлэй бюрогой байшан соо самолёдые һуниин сагта жолоодожо һураха хэрэгтэ залуушуулай мэргэжэл олохо талаар тусхай кабинет байгуулагдажа байна.

Энэ кабинет соо самолёдой кабина дотор байдаг бүхы приборнууд хүсэдөөр түхеэрэгдэнхэй. Электрын гол табихада тэдэ приборнууд булгадаа хүдэлжэ эхилдэг юм. Һуража байгшад бодото самолёдой кабина соо байһан шэнги болоожо самолет залаха һуралсалаа эрхим һайнаар ябуулдаг.

Курсантнууд энэ класс соо авиационно двигателиин доторхи хубинуудые, хабсарагдаагүй байһан планерые болон авиационно бусад приборнуудые шудалан хараха аргатай. Мүн самолёдой радиостанциин аппаратурые ойлгон абахаһаа гадна, һуралсалай бусад нагляднэ пособинуудтай түйсэд танилсаха байна.

Тус байшан урин дулаан, үзэмжэтэй һайхан түхеэрэлгэтэй. Авиационно уряа лозунгнууд ба манай ороной алдар солото летчигуудай портредүүд олоороо үлгөөтэй. Гадна, манай Эсэгэ ороной авиациин эн хаанһаа хойшо урган дэбжэһэн түүхые харуулһан материалнууд ба дэлхэйн болон уласхоорондын авиационно рекорднуудай таблицанууд тодо һайханаар бэшэгдэнхэй.

Эдэ таблицануудые харахадаа манай Эхэ ороной үнэхөөрөө авиациин агуухэ орон болоһыень Улан-Удын залуушуул хаража ойлгохо байна. Холо, удаан ба дээгүүр ниидэхэ дэлхэйн рекорднуудай эхэнхиие советскэ летчигууд, планеристнар, авиамоделистнар ба парашютистнарай түйлаһыень манай городой залуушуул тус таблицанууд дээрэһээ омгорхон ойлгоно.

Энээн шэнгеэр элирүүлэн харуулгын авиационно классууд Пионернүүдэй Байшанда ба городой Железнодорожно райондо эмхидхэгдэхэ байна. Эдэ классуудта авиационно техническэ темэнүүд дээрэ лекци ба элидхэлнүүд саг үргэлжэ уншагдажа байхаһаа гадна, тусгаар консультацинууд үнгэргэгдэхэ юм.

Городой хэдэн һургуулинуудай кружогууд дээрэ. «манай Советскэ Агаарай флот хайшан гэжэ урган бэхижээб», «Социалистическэ державын Агаарай Флот», «Мүнөө үеын авиаци ба тэрэнэй саашанхи дэбжэлтэ» гэхэ мэтэ лекцинүүд уншагдаа.

Улан-Удын тон томо үйлэдбэриин газар болохо паровозо-вагонно заводой залуу хүдэлмэришэдэй дунда авиационно эрдэмые нэбтэрүүлхэ тусхай лекторскэ группа эмхидхэгдээ.

Авиацида туһалха һайн дуранай обществонуудай 60 тухай эхин организацинууд эмхидхэгдээ. Тэдэ организацинуудта манай республикын албан газарнуудаар ба ажаүйлэдбэриин предприятинууд дээгүүр ойрын сагай турша соо 1500 тухай залуушуул хабаадалсана. Энэ хадаа сталинска авиацида Бурят-Монголой залуушуулай али зэргэ ехээр дурладагыень элирхэйлнэ.

Авиационно хүдэлмэриин улам бури үргэнөөр табигдажа, авиационно тусгаар клубуудай нээгдэжэ байдаг дээрэһээнь авиацида туһалха һайн дуранай обществонуудай гэшүүд һара ерэхэ бури улам олон болохо байна.

С. Тиунов.

Эрхим ажалынь тэмдэглэгдэбэ

СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын морин ажалай ба мориной заводуудай Главна Управлени болбол гүүдые искусственнаар ороондо оруулха түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэй ба гүүдэй олоорсо түрэхэ ябадалые хангаһанайнь түлөө Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган», Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» ба Буденнын нэрэмжэтэ колхозуудай техник-үрэжүүлэгшэд ба моришодые шагнаба.

Тэдэнэй тоодо, Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхозой техник-үрэжүүлэгшэ Ревенский 2000 түхэригөөр шагнагдаа. Тэрэшэлэн Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой техник-үрэжүүлэгшэ Гунзенов, Буденнын нэрэмжэтэ колхозой техник-үрэжүүл гшэ Кабанов ба бусад мүн лэ мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

И. Найманов.

☆ Большереченскэ миллионер ☆

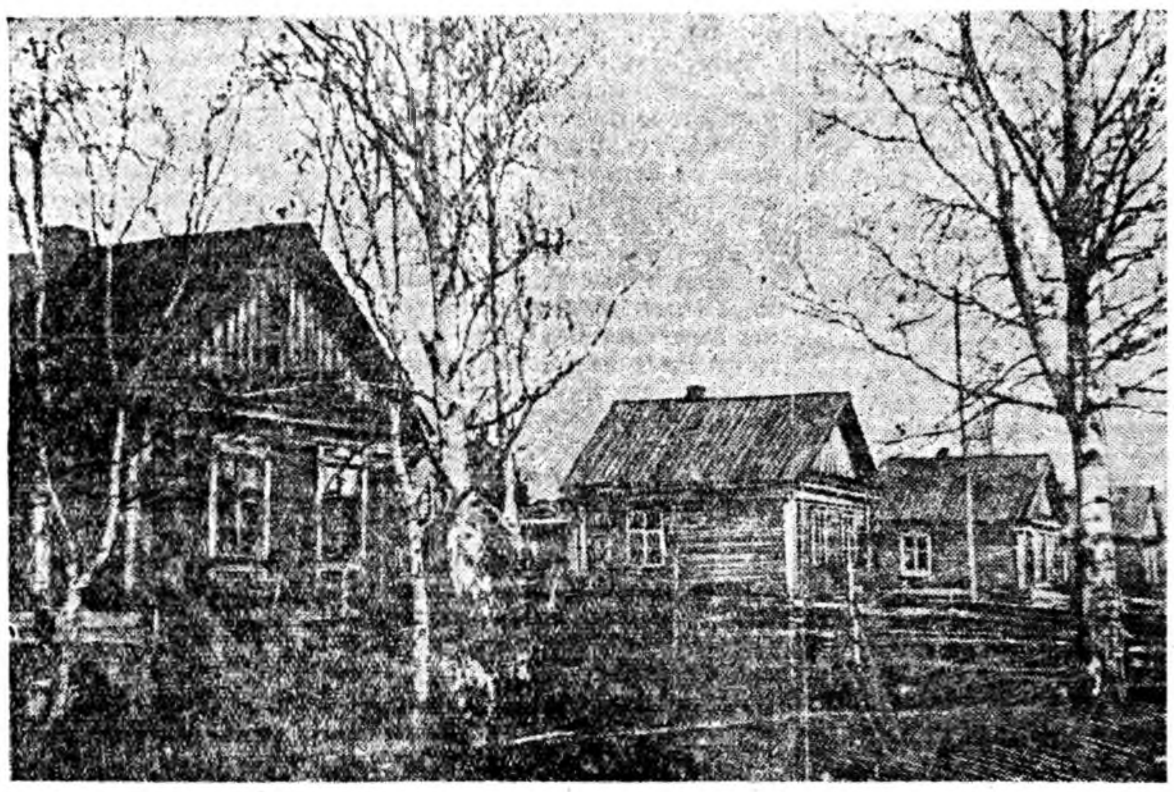

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: большереченскэ загаһанай заводой хүдэлмэришэдэй байрын гэрнүүд харуулагдана.

М. Минеевэй фото.

Манай календарь

В. Я. Брюсов

(*1873 - 1924*)

Ородой элитэ ехэ уранзохеол дой нэгэн Валерий Яковлевич Бр совэй түрэһөөр 75 жэлэй ой гүй бэ. В. Я. Брюсов болбол крепости таряашан байһан аад, хожо капиталист болоһон бүлэдэ 187 оной декабриин 13-да түрэһэн ю

Брюсов 1899 ондо Моско Университедэй түүхын-филоло ческа факультет дүүргэһэн ба Тэрэ хадаа бага наһанһаа хо шүлэг бэшэжэ байһан ба 13

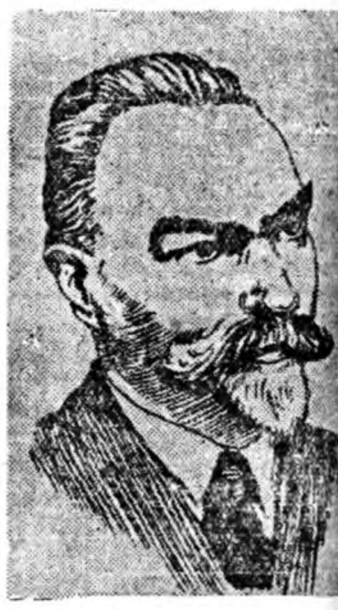

хүрөөд байхадаа өөрыгөө поэт теолоһон байха юм. Шүлэг бэш дээ түрүүшээр Надсониие, һүү рынь Некрасовые, Лермонто Пушкиниие дууряажа бэшэдэг ба гаа.

Октябрьска революциин һүү уданшьегүй советскэ засагай баримталһан ба 1919 ондо РКП гэй зэргэдэ ороһон байна.

В. Я. Брюсов болбол Наркомп то хэдэн олон таһагуудые даагш улаа дараалан хүдэлмэрилһэн ба Гансахан лэ советскэ засагай Брюсов өөрынгөө уни холын х лые бэелүүлэн литературно-уран ханай институт байгуулһан ба юм. Ехэ Советскэ Энциклопеди хеолгодо халуунаар хабаадажа. рээнэй литературын, искусст хэлэнэй бүлэгүүдые редактир һан байна.

1923 ондо 50 наһа хүрэһэн дашарамдуулан ВЦИК-гэй прези болбоо оронойнгоо урда гайхамшагта габьяаень тэмдэ тэрээниие Хүндэлэлэй грам шагнаһан байха юм.

В. Я. Брюсов шүлэг зохео хэдэн шэнэ формонуудые бии б һон ба оршуулга ехээр хэдэг һан юм. Тэрэ болбол гол т француз хэлэнһээ ба армян хэ һээ оршуулдаг байгаа.

Брюсов поэт, уранзохеолшо, тик ба оршуулагша байхаһаа па, тон ехэ научна хүдэ ябуулдаг байһан юм. А. С. Пуш най биографи, тэрэнэй шүлэгү шэнжэлхэ талаар тон ехэ хүдэл хэһэн юм. Мүн тэрэшэлэн Г Тютчев, Баратынский гэгшэдэй хеолнуудые шэнжэлхэ талаар лээд ехэ хүсэ гаргаһан байна.

В. Я. Брюсов болбол 1924 октябриин 9-дэ наһа бараһан

Манай советскэ хүнүүд Вал Яковлевичын гоё һайхан шүлэ ые дуратайгаар уншажа бай Энэ хадаа тэрээндэ бодхооһон хэ дурасхаал мүн болоно.

Харюусалгата редакторай орлогшо Б. ОЧИР

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТ

«Прогресс» «Еһотой хүн ту повесть»

«Эрдэм» «Двойники»

Бурмонторгын транс портна контородо

Ашагүй автомашинануудт саг үргэ жэ хүдэ мэрилх ашаа тээгшэд хэрэгт Ашаа тээгшэд (спец-хүбе һо р хангадаха ба сал хүлһэ хэһэнэйнгээ зэрг абаха юм.

Мүн тус конторо Даба та гэжэ газ а 1000 ку метр худалдагдаха түл нэ.

Условинууд тухай мэдэ газ р Улан-Удэ, город, Ер к вская улица, № 1, те фон № -76.

Моридоо ветеринарта үз лэдүй байһан организа нууд (а гэр й эзэд 1948 о декабриин 4-һөө декабри 15 болотор Горветлечеб цэдэ (Мичуринай улиц № 20) асаржа үзүүлхэ т той.

Энэ болзор соо мог үзүүлээгүйшүүл штра оруулагдаха байна.

Горветсеть.

РЕДАКЦИЙН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн.) ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора — 23, АТС—1-80 зам. редактора—3 23, ответ. секретаря 3-23; отделов: партийной и комсомольской жизн сельского хозяйства—4-52, культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов — 4-52 (2 зв.), объявлений—2-64 (2 зв.) Для междугородних переговоров — 16.

Н—00507. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.00